ТАХАН — КЕПАЙОАЗОН ДИ

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера дениз • КІИРАНДИ, 5 май, 1974 шу. • № 54 (5350). • Мах 2 кеп.

ПАРТЕ ИДЕЙНИ ГЕРЗ

Тахан советски кепайоазон ди да. Вай мехка къахьегамхой цунна накъабаьхкаб политически къахьегамен хьинар айденнача хьале. Из цІей деза да массане а. В. И. Ленин лайнача тайпара мехка бахача беррнгача нахага ма кхоачи цун бакъдола дош, из дек доазол арахьа а.

— Керда саг хьалкхевара доккхен чоалханен гІулакх чакх доахача, капитализма дуненца идеологически къовсам лоаттабеча,— йоах КПСС ЦК парте XXIV съезда яьча Отчетни доклада тІа, парте низ бола герз да массови информацен пропагандан средстваш — газеташ, журналаш, телевидени, радио, информационни агентстваш.

Большевистски кепайоазон ленински принципаш лоарзагІа ца доалаш чакх а доахаш, КПСС ЦК указанеш лерргІа кхоачаш а еш, вай газетех парте бокъонца дола гІоччий хиивад коммунизм хьалъяра декхараш толаме кхоачашдара къахьегамхой оарцагІбоахача. Производства экономически эффективность лакхъяра, Іилма-технически революци дегІаяра, капитальни гІирсаш хьалдара хаьдда дола дешаш, юрта боахам дегІабоалабара, къаьстта хьайбаш боахам, къахьегамхой балхен политическин хьинар айдар санна йола темаш кІоаргІа йоашхаш я тахан советски кепайоазон оагІонаш тІа. Бокъонца йола революционни трибуна хилара тарра цо ший балха юкъе профессиональни литератораши журналисташи эза ца Іеш, юкъеоз миллионаш газета дешархой, болхлой, колхозхой, къахьегама интеллигенце вйкалаш.

Аьлча тоъаргда хІанз уж вай мехка пхе миллионал совгІа хилар. Кепайоазон тІа ювла дукхагІа йола материалаш цар язъеш я. Алхха цунца гу бокъонца йолча социалистически демократе къьгга йола цхьа оагІув. Кепайоазоне болх бара дукха къахьегамхой юкъеозаро ший аргІанна газетий хьисап ирагІа, принципиальни, бокъонца гуш хулийт. Из дар Владимир Ильич Ленина: «Политически хабараш кІезигагІа дувца, интеллигентски уйлаш кІезигагІа е. Вахара дукхагІа гарга аха. Уйла дукхагІа тІаахийта болхлошен ахархошен шоай хІара деннарча балха тІа бокъонца цхьа кердадараш юкъе мишта кхухь хьажара. ДукхагІа тахка цу кердачох коммунистически хьисап мел доалл» яхаш яздаьча хана дІадийхар.

Деррига советски халкъ санна Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой а кепайоазон ди дездара накъабаьхкаб нийслагІча пятилетка диьлагІча, къоастамбеча шера планаш кхоачашъеча керда гІулакхаш карагІдаьнна. ХІара денна «Грозненский рабочий», «Ленинан некъ», «Сердало», «Комсомольское племя» яхача газетий редакцешка ух болхлой коллективашта, колхозхошта карагІдийна хІамаш дувца дог гІоздоаха хоамаш. ХІаьта газеташа шоай оагІонаш тІа шерра моттиг къестаю цу материалашта.

В. И. Ленина хьадаьд советски кепайоазон ларде латта деза принципаш — партели халкъали, белгалйир цун керттера функцеш, пропагандисти агитатори, нах вІашагІтохари из хилара тарра. Уж ленински принципаш леладар — партийни —советски кепайоазон болхлой сийлен декхар да.

Из декхар кхоачашдеш «Сердало» газета редакце айхха бувзам лоаттабу къахьегамхошца. Шерра-шера дукхагІа хулаш латт гезата тираж. Тха болхлойи ахархойи корреспонденташа язду шоай предприятей, колхозий, совхозий коллективай толамех, керда, толашагІа мел долчох, цунца цхьана хоам бу кхоачамбоацарех.

Тахан цІераш яха лов тха дикагІа болча рабселькорий. Уж ба новкъостий Гагиев — Наьсарен «Электроинструмент» завода парткома секретарь, Бакалюк — бурув деттача Карабулакски управлене инженер, Катаев—«Лермонтовсекий» совхоза парткома секретарь, Дементьевский — чурча гІулакхий министерства политотдела инструктор, Хамхоева—Яндарерча школа хьехархо, Ведзижев — писатель, Тарамова — Надтеречни района культура отдела инструктор, иштта кхы дукха бараш.

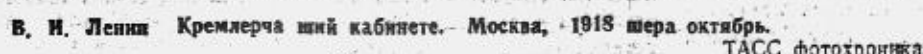
Пятилетка диьлагІча, къоастамбеча шера планаш толаме кхоачашъяра яьржа дерригхалкъа социалистически яхь ювлаш газето къахьегамхошта дІахойт коммунизм миллионий къахьегамо мара хьалъе йиш йоацилга, коммунизма материально-технически ларл йолларо советски нахагара Іалаьмате чІоагІа къахьегалга дІадехаш хилар, газет дешараш чІоагІа тІахьех вай мехка коммунизм хьалъяра практически декхараш кхоачашдара деррига низаш дІадалара. «Декхараш тІанйцадий—кхоачашде» яхача рубрика кІал кепаетт рейдови материалашта, репортажашта. «Хьалха болхараш» яхача рубрика кІал хул сурташ, лоацца зарисовкаш, репортажаш. «Са пятилетка» аьнна керте а яздаь дувц яхье баьнараша шоаш доахача толамех.

«Сердалос» массаза а къовсам лоаттабу идеологически фронте деррига доакъош хьинарегІа болх беш хилийтара. Цо белгалду парте, Советий, профсоюзий, комсомола идеологически балха тІа керттера дар коммунизм хьалъю хьинар долен хьакъал долен нах хьалкхебе безалга. Къахьегамцара безами из лархІари газета ерригача материалий керттера чулоацам ба.

Халкъий доттагІалах, Іилма мировоззрени, коммунистически мораль хьахилийтарах вай лай сийдола гІулакхаш довзаш, уж леладеш коммунистически уйла йолаш кагирхой хьалкхебарах массаза а дувц газета оагІонаш тІа. Иштта бувц школай, вузий, культпросветучреждений болх.

ДІаяхача замах юхедисача зуламерча гІулакхашта духьала къовсам лоаттабара газето кепаетт критически материалашта.

ХІанз «Сердало» газета коллектива низ тІабахийтаб КПСС XXIV съезда решенешта пропаганда яран нийслагІча пятилетка заданеш ханал хьалха кхоачашъяран пайданегІа йола формаши методаши лахара, отта а яь чакхйоахаш я КПСС Нохч-ГІалгІай обкома Х-чей ХІІІ-чей пленумий соцамаш кхоачашдара мероприятеш.

В. И. Ленин Кремлерча ший кабинете. Москва, 1918 шера октябрь.
ТАСС фотохроника.

Хьинар айдаь

Дика къахьийгад Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза кирпичк еча завода болхлой коллективо. Хьалхарча квартала планагІа 90 эзар йолча, хьайир 100 эзар кирпичк.

Кирпичк хьаеча къаьстта дика толамаш доахаш къахьегаш я Ахмадова ТІауса кулгалдеш йолча бригада барттайна коллектив. Шоай дийнахьара балха норма тІехкхоачашъеш ба бригадацара маркхал чуботташ йола Такаева Мария, резчица Хасбулатова Аймани, отхватчица Хасбулатова Мелихат, съемщица Табаева Малика, конвейерни агрегата слесарь - наладчик Мазаев Ахьмад, кхыбараш.

Х. ЖАПАРОВ,
«Заветы Ильича» газета болхло.

МОСКВА. Кепайоазон продукцеца вай мехка тайп-тайпарча моттигашкара ткъаь пхиъ эзар пункт Іалашъю «Союзпечать» яхача Центральни розничны агентства. Деннен бийсаннен агентства зданера вокзалашкен аэропорташкен дІаух етта бІаьш машинаш цигара поездашен самолеташен кхыча городашкарча дешарашта газетийи журналийи керда номераш дІакхоачаергйолаш. Цхьан дийнахьа дІадохьийт миллионага кхаччалца дола денна арадувлен кІиранна цкъазза арадувлен газеташи журналаши. Механизацен автоматизацен боарам лакха хила. ро торо лу из ший ханнахьен графикал лоарзагІа ца доалийташи чакхдакха.

СУРТА ТІА: газеташи журналаши дІакхухьийтача цехе керда арадаьнна газеташ хоржаш боахк: кепайоазув хоржарий бригадир М. П. Черникова, болхлой М. В. Мазикина, Р. И. Алимова.

А. ВОЛОДИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕШКА ДАХЬИЙТА ГУЧЧАХЬАРА ПИСЬМО

Тхога, КПСС Центральни Комитета членашка, предприятей, колхозий, совхозий, учрежденей, дешара заведеней коллективашкара, эскара доакъошкара, хІаьта иштта хоржамашта хьалхарча харжархой окружной совещанешкара письмоши телеграммаши кхаьчай тхоах хІараваp шоаш дукхача хоржамий округашка гІолла нийссазлагІа хоржача СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттаваь хиларах хоам беши цу округашка гІолла тхоаш харжийта тхо раьза хулга дехаши.

Щенача дег тІара, раьза хинна баркал оал оаха СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа тхо кандидаталла оттадаьча болхлошта, колхозхошта, инженерно-технически болхлошта, гІулакхерча наха, Эскарен Флотен тІемахошта, берригача харжархошта. Тха доккха сийдари тхоаех тешам болари ше мадарра вай сийлахь-йоккхача ленински парте сийдари цунах тешам болари санна лоархІ оаха, хІаьта из тешам тхоах болар чурен арахьарен цун политика дерригача халкъо хьаллоацаш хилара, вай мехкара берригa къахьегамхой цІаккха а юха ца боалаш КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъе, шоай хьинареча къахьегамца пхе шера план ханал хьалха кхоачашъелга Іалашде лаьрхІа хилара дола тешал а лоархІ.

Тхоах хІараваp цхьан хоржамий округе мара харжа йиш йоацаш хиларах КПСС Центральни Комитето тхона могадаьд укх лохерча хоржамий округашка тхоаш харжийта тхо раьза хулга:

Брежнев Л. И. — Союза Совете, Бауманоки хоржамий округ, гор. Москва.

Андропов Ю. В. — Союза Совете, Каширски хоржамий округ, Московски область.

Гречко А. А. — Союза Совете, Киевски хоржамий округ, гор. Москва.

Гришин В. В. — Союза Совете, Перовски хоржамий округ, гор. Москва.

Громыко А. А. — Союза Совете, Мински городской шоллагІа хоржамий округ, гор. Минск.

Кириленко А. П. — Союза Совете, Чкаловски хоржамий округ, гор. Свердловск.

Косыгин А. Н. — Къамий Совете, Московски городской хоржамий округ, РСФСР.

Кулаков Ф. Д. — Союза Совете, Петровски хоржамий округ, Ставропольски край.

Кунаев Д. А. — Союза Совете, Алма-Атински — Ленински хоржамий округ, гор. Алма-Ата.

Мазуров К. Т. — Союза Совете, Мински городской ЦхьоалагІа хоржамий округ, гор. Минск.

Пельше А. Я. — Къамий Совете, Кировски хоржамий округ, Латвийски ССР.

Подгорный Н. В. — Союза Совете, Ленинградски хоржамий округ, гор. Москва.

Полянский Д. С. — Къамий Совете, Краснодарски хоржамий округ, РСФСР.

Суслов М. А. — Союза Совете, Кировски хоржамий округ, гор. Ленинград.

Шелепин А. Н. — Къамий Совете, Ленинградски юрта хоржамий округ, РСФСР.

Щербицкий В. В. — Союза Совете, Киевски — Ленински хоржамий округ, гор. Киев.

Демичев П. Н. — Союза Совете, Люберецки хоржамий округ, Московски область.

Машеров П. М. — Къамий Совете Брестски хоржамий округ, Белорусски ССР.

Пономарев Б. Н. — Къамий Совете, Калинински хоржамий округ, РСФСР.

Рашидов Ш. Р. — Къамий Совете, Ташкентски — Ленински хоржамий округ, Узбекски ССР.

Романов Г. В. — Союза Совете, Московски хоржамий округ, гор. Ленинград.

Соломенцев М. С. — Союза Совете, Шахтински хоржамий округ, Ростовски область.

Устинов Д. Ф. — Къамий Совете, Ленински хоржамий округ, Удмуртски АССР.

Долгих В. И. — Союза Совете, Ленински хоржамий округ, гор. Красноярск.

Капитонов И. В. — Союза Совете, Кинешемски хоржамий округ, Ивановски область.

Катушев К. Ф. — Союза Совете, Автозаводской хоржамий округ, гор. Горький.

ЙоагІ-йоагІача нийссазлагІа хоржача СССР Лакхехьарча Совете деча хоржамашта йолча окружной хоржамий комиссешкара дех оаха ер письмо депутаталла кандидаташ дІаязбеча хана документ санна лархІар.

БРЕЖНЕВ Л. И.
АНДРОПОВ Ю. В.
ГРЕЧКО А. А.
ГРИШИН В. В.
ГРОМЫКО А. А.
КИРИЛЕНКО А. П.
КОСЫГИН А. Н.
КУЛАКОВ Ф. Д.
КУНАЕВ Д. А.
МАЗУРОВ К. Т.
ПЕЛЬШЕ А. Я.
ПОДГОРНЫЙ Н. В.
ПОЛЯНСКИЙ Д. С.
СУСЛОВ М. А.
ШЕЛЕПИН А. Н.
ЩЕРБИЦКИЙ В. В.
ДЕМИЧЕВ П. Н.
МАШЕРОВ П. М.
ПОНОМАРЕВ Б. Н.
РАШИДОВ Ш. Р.
РОМАНОВ Г. В.
СОЛОМЕНЦЕВ М. С.
УСТИНОВ Д. Ф.
ДОЛГИХ В. И.
КАПИТОНОВ И. В.
КАТУШЕВ К. Ф.

1974 шера 4 май.

Н-н. М. Х. БАГОВНА, М. А. КОДЗОЕВНА, В. Х. МЕЖИДОВНА, Б. А. СУЧКОВНА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Іилма-тохкама балха тІа дика толамаш дахарах а республика общественно-политически вахаре хьинаре дакъа лацарах а Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Багов Мурат Хатчерневича— технически Іилмай кандидата, «СевКавНИПИнефть» яхача мехкдаьтта тІоан физика лабораторе заведующена.

Кодзоев Алсбика Махьмада — исторически Іилмай кандидата, Нохч-ГІалгІай пачхахьалкхен университета вокхагІволча преподавателa.

Межидов Вахид Хумаидовича — технически Іилмай кандидата, академика М. Д. Миллионщикова цІерагІча Къахьегама ЦІеча Байракха орден лелаеча Грозненски мехкдаьтта института доцента.

Сучков Борис Александровича — технически Іилмай кандидата, ГрозНИИ лабораторе заведующена.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

Гор. Грозный.
1974 шера 30 апрель.

Хоржамашта накъадолхаш

ХЬИНАР АЙДАЬЧА ХЬАЛАШКА

Хоржамашта хьалхарча собране вІашагІкхийттабар Грозненски шурий совхоза кхаш леладераш, фермай болхлой, специалисташ. Собрани хьайийллар совхоза партийни комитета секретара М. И. Шолуха.

Цул тІехьагІа къамаьл де дош лу хьаккарч лелаеча комплекса бригадира М. И. Шаруновна. Цо шоай совхоза коллектива цІерагІа предложени лу № 672 йолча Грозненски юртарча хоржамий округе гІолла Нохч-ГІалгІай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа инарал - полковник Алтунин Александр Терентьевич кандидаталла оттаве. Собраче доакъашхоша чІоаггІа тІоараш тохаш тІаэц нов. Шарунова предложени.

Укхаза къамаьлаш даьча совхоза комсомольски комитета секретара З. Абдулкасирова, агронома А. А. Скибицкаяс, слесара М. М. Богера, кхычар гулбеннараштa дийцар инарал-полковника Алтунин Александр Терентьевича белггаларча вахара наькъагІа, цун сийдолча тІема гІулакхех.

Ший сакхетаме волаш Александр Терентьевича яьккха ха Советски Эскара Низий мугІарашка гІулакх деш яьккхай. Немецко - фашистски гІаьрахошта духьал лоаттабаьча тІемашка шийгара къонахчали ленали гойтарах Советски Союза Турпал яха цІи еннай цунна. Цул совгІа дукха орденаши медалаши луш белгалваьхав из.

Собране хиннараш массава цхьан дагара а волаш соцам бир № 672 йолча Грозненски юртарча хоржамий округе гІолла Нохч - ГІалгІай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа **Алтунин Александр Терентьевич** кандидаталла оттаве.

Собране окружной хоржамашта хьалхарча совещанешка бахийта доверенни нах хержар.

Шалински района Мескер-Юртовски юкъерча школе хинна хоржамашта хьалхара собрани хьайийллар школа партийни организаце секретара С. С. Хандова. Цо къамаьл де дош лу школа завуча С. Д. Гагаевна. Цо шоай коллектива цІерагІа предложени лу № 678 йолча Шалински хоржамий округе гІолла Нохч-ГІалгІай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа Мескер - Юртовски юкъерча школа директор Демильханова Мария Зяудиновна кандидаталла оттае.

Собране къамаьл даьча школа хьехархоша Н. И. Железняка, З. А. Магомадова, В. Х. Гакаева, районо заведующе Р. Н. Лукъянченковас гулбеннараштa М. З. Демильхановай вахара наькъах дийцар.

Мария Зяудиновна эггара хьалха юртарча школе къахьега йолаеннай. 1960 шера денз Мескер - Юртарча юкъерча школа директор йолаш хьайоагІа. Шийгара гІалат ца доалийташ къахьегарах цунна еннай Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумен РСФСР просвещене Министерстван Сийлен грамоташ.

Собране хинна массава раьза а волаш соцам бир № 678 йолча Шалински хоржамий округе гІолла Нохч - ГІалгІай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депуталла харжа **Демильханова Мария Зяудиновна** кандидаталла оттае.

Хоржамашта хьалхарча собране вІашагІкхийттабар Советски района «Сельхозтехника» объединене къахьегамхой. Собрани хьайийллача объединене управляюще С. А. Абдулазимова дош лу слесара Э. Исропиловна. Цо аьлар:

— № 416 йолча Гудермесски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла харжа **Подгорный Николай Викторович** слесарий бригадир **Бисултанов Жамлайлен** кандидаталла оттабеш аргунски «Пищемаш» завода коллективо яь предложени хьаллаца могаю аз.

(Йистедоалар 2-ча оагІо тІа).

СИХДЕ БІАЬСТАН БАЛХАШ

Дика къахьегаш накъабаьхкар 1 Майна республика юртбоахама болхлой.

25 апрель тІакхоачаш 137 эзар гектара тІа бІаьсти юв культураш дІайийна баьннаб уж.

БІаьсти юв культураш дІаера план массарел хьалха кхоачашйир Надтеречнии Наурскин районашкарча къахьегамхоша. Гарга ба бІаьсти юв культураш дІаера план кхоачашъяра Грозненски, Шалински, Шелковской районашкара юртбоахама болхлой а.

Шекара свекла 8809 гектара тІа дІайийнай республике, хІаьта планагІа 8923 гектара тІа дІае езаш я из культура. ДІадахача шера 25 апрель тІакхоачаш дІайийна хиннача дукха дукхагІа дІайийнай из.

Шекара свекла дІаера планаш кхоачашъяьй Ачхой - Мартановски, Грозненски, Малгобекски, Назрановски, Шалински районаша.

Гидуарглаш дІаера план 80 процент кхоачашъяьй республика къахьегамхоша. 25 апрель тІакхоачаш 13140 гектара тІа дІайийра уж. Кхоачашъяьй гидуаргаш дІаера планаш Грозненски, Малгобекски, Ножай-Юртовски, Урус - Мартановски, Шалински районаша. Цунца цхьана гаьна ба из культура дІаера план кхоачашъе сунженцаш, гудермесцаш.

Хьинаре къахьег республика бахчадаараш кхедечар а. 25 апрель тІакхоачаш 8 эзар гектара тІа дІайийра цар помидораш, нарсаш, морковкаш кхыйола бахчадаарий культураш. Дуккха тІехкхоачашъяй уж культураш дІаера план Ножай-Юрта района къахьегамхоша.

Юртбоахама болхлой хІанзара керттера декхар — бІаьсти юв культураш сихен дикен дІаер.

ХЬИНАР АЙДАЬЧА ХЬАЛАШКА

(Йистедоалар, Доладур 1-ча оагIо тIа).

«Пищемаш» завода коллективо белгалъяь кандидатураш хьаллоацаш къамаьлаш дир собране механизированни отряда начальника М. Масаева, шофера С. Расуева, кхычар. ХIаьта иштта № 7 йолча Грозненски хоржамий округа гIолла РСФСР-ра СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа инарал-полковник Герасимов Иван Александрович кандидаталла оттавеш Грозненски «Автоспецоборудоване» завода коллективо баь соцам хьаллоацилга дийхар цар собране доакъашхошкара.

Собране хиннараш массава цхьан дагара волаш соцам бир «Пищемаши», «Автоспецоборудоване» заводий коллективаша СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттаяь кандидатураш хьаллаца, аьнна.

Укх деношка Пролетбата цIерагIа культура ЦIа тIаьк аьнна хьалдизадар. Укхаза шоай хоржамашта хьалхарча собране вIашагIкхийттабар Октябрьски Революце орден лелаеча «Старогрознефть» НГДУ болхлой, гIулакхера нах.

Собрани хьайийллача «Старогрознефть» НГДУ парткома секретара заместитела В. Ф. Плахотниковас къамаьл де дош лу РИТС-1 оператора А. Н. Половниковна. Цо аьлар:

— Тхоай коллектива цIерагIа аз предложени лу № 671 йолча Старопромысловски хоржамий округе гIолла Нохч-ГIалгIай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа КПСС Нохч - ГIалгIай обкома хьалхара секретарь Апряткин Семен Семенович кандидаталла оттаве.

С. С. Апряткина шийна къахьегама никъ юкхьанца инженер - нефтяник волаш дIаболабаьб. Мехка дукхахча мехкдаьтта промыслашка къахьийгача цо доккха дакъа лаьцад мехкдаьтта промышленность дегIайоалаеча. МугIарерча инженерагара дIаволавенна доккхача боахамен партийни кулгалхочунга кхоачаш къахьегама никъ баьб С. С. Апряткина. ХIанз КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь волча цо Iалаьмате дукха ду республика экономикей культурей дегIайоалаеча.

Къахьегаме доккхий толамаш дахарах С. С. Апряткина Социалистически Къахьегама Турпал яха цIи еннай. Мехкдаьтта доалла йоккха моттиг хьагучайоаккхача хьинаре дакъа лаьцарах цунна СССР Паччахьалкхен премий еннай.

Массава раьза а волаш собране соцам тIаийцар № 671 йолча Старопромысловски хоржамий округе гIолла Нохч-ГIалгIай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа Апряткин Семен Семенович кандидаталла оттаве.

Гудермесски района «Октябра 40 шу» колхоза къахьегамхой шоай хоржамашта хьалхарча собране вIашагIкхийттабар СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат белгалвара.

Къамаьл де дош лу колхоза звенон кулгалхочоа У. Масхадовна. Цо предложени лу № 673 йолча Гудермесски хоржамий округе гIолла Нохч-ГIалгIай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа колхоза тракторно-кхаш лелаеча бригада бригадир Алакаев Хьамзат кандидаталла оттаве.

Нов. У. Масхадова предложени хьаллоацаш къамаьлаш дир укхаза звеньевояс А. Алхотовас, гидротехника Л. Хасиева, комсомольско - кагирхой бригада бригадира А. Дуруева, хьехархочо В. В. Гвоздевас, колхоза комсомольски организаце секретара Л. Витаева, кхычар.

1962 шера дена колхозе къахьегаш ва Хьамзат. Агрономалла болх беш хиннача цо шийна лоIамагIа тIехьаюсача бригада кулгалле вохийтилга дийхар колхоза правленегара. ХIанз цо кулгалдеш йола бригада шерагара-шерага ше кхеду хьувкъамаш лакхдеш хьайоагIа. Дикка тIехкхоачашдир цун бригадо дIадахача шера план а социалистически декхараш а. Иштта, хIара гектара тIара 46 центнер дуга даькхар цар, план 30 центнер йолча. 305 центнер шекара свекла яьккхар. Хьинаре дакъа лоац Алакаева Хьамзата колхоза а района а общественни вахаре. Ив Гудермесски городской Совета депутат ва.

Собране доакъашхоша массава раьза а волаш соцам бир № 673 йолча Гудермесски хоржамий округе гIолла Нохч-ГIалгIай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа Алакаев Хьамзат кандидаталла оттаве.

ДИКАЧА НАХАХ

БОЛХЛОЙ СИЙ ЛАКХА ЛОАТТАДУ

Массе оагIорахьа цIе сийгаш дIаух электродах. Юхь тIара маска хьал а яьккха оатхал вIашагIхотташ ше диллача овнага хьож Владимир Степанович. Цунна раьза а хиле, маска Iотта а хийце юха а дIаболабу шийна болх. Иштта сийрдача сийгашца доагаш деттаду, аля мегаргда, цун дог а. Сатем боацаш, массадолчунна ше бехктокхаме хеташ долча дего дIадийхар цунгара Даьхейна кхерам тIабессача халача тIема шерашка ялхайтта шу даланза кIаьнк волаш шийна лайна, цхьа шу ха тIа а техa, тIема тIа гIолга. ХIанз а, шераш дIаахарах, сатем фуй хац В. С. Турапина. Маьршача хана къахьегама турпала гIулакхаш карагIдувла цунна.

Укх деношка вай парте, правительства доккхача совгIатаца Къахьегама ЦIеча Байракхаца белгалбаьккхар цун къахьегам.

Турапин Владимир Степанович «Автоспецоборудование» завода №3 йолча механо-сборочни цеха электросварщикий бригадир ва. Ткъаь пхиъ шу да цо электросварщикалла болх бу. Шераш дукха дIаахарах, шийна болх безаш ца хилча Владимир Степановича карагIдувлаш дола толамаш карагIдувргдац.

Электросварщика говзал Iомаялехьа дукха тайп-тайпара балхаш даьд Владимир Степановича. Цхьабакъда, царех цхьаннена а безам тIабаханзар. ТIехьара Iомайнр электросварщика говзал. «Сай болх сона безаш хилар са ираз да. Сага дерригa вахар къахьегамца дувзаденна хила деза», йоах В. С. Турапина.

Цо кулгалдеш йолча электросварщикий бригадо производственни декхараш массаза а 140—150 процент кхоачашду. План тIехкхоачашъяь ца Iеш болх тIехника мара бац Владимир Степановича а цун новкъосташа а. Кхыча тайпара хила йиш а яц, хIана аьлча цар кийчъеш йола продукци дунен 30 мехка дIаухийт. Цудухьа, болх дика бара чIоагIа бехктокхаме лоархI Турапина ше а, шийна новкъостий а. Иштта дика къахьегамя толамаш дахар а, шийна денна доккха совгIат а духхьал шийна карагIдаьина хIама да ала туташ вац из.

— Тха бригаде виъ саг ва. Тхойла барттайна, цхьа дезал санна да тхо, — дувц Владимир Степановича. ДIахо цо йоах, нагахьа санна царех цаI цамогаш хинна, е кхыдола сагота гIулакх нйккха балха тIера ваьлча, цун метта дIа а этте болх бу юхебисанза новкъосташа. Шерра йоаржаьй бригаде социалистически яхь а. Н. Исакова кулгалдеча электросварщикий бригадаца яхье баьннаб В. С. Турапина кулгалдеш бола электросварщикаш.

Ше дIаюхаьчача массайолча моттиге болхлочуя сий, советски сага сий лакха лоаттадеш хьавоагIа коммунист Турапин. Цу гIулакха тешал ду Владимир Степановича тийннача тIема совгIаташа, хIанз маьршача хана дика къахьегарах тийнначa совгIаташа.

ТIем тIа цо гойтача майралах, деналах, Даьхе езаш хиларах тийнна я «За взятие Вены», «За взятие Будапешта», «За победу над Германией», кхыйола медалаш. Царна нийсса сийлен лоархI В. С. Турапина низ ца кхобеш къахьегарах тийнна совгIаташ: Ленински юбилейни медаль, Къахьегача ЦIеча Байракха орден. «Болх дика барца Даьхен низ чIоагIбу оаха, машар, лорабара йола торонаш сора йоах», яхаш дувц Владимир Степановича. Берригача советски наха санна машар безаш, дунен халкъашта юкъера доттагIал тIоагIдеча дика хеташ ва из. Цу гIулакха а шийна дакъа юкъедихьад В. С. Турапина.

1962 шера технически новкъостал деш Афганистане хиннача 30 советски специалистаца цхьана командировке хилар Владимир Степанович.

— АттагIчарех яцар из командировка, — яхаш дагалувц цо, — чIоагIа бехктокхаме гIулакх дар оаха тIаийцар: советски халкъа викалаш дар тхо цу мехка. ШIаккха а цхьана тайпара а гIалат ца доалийташ, советски сага сий лакха лоаттаде декхарийла дар. Из декхар, хетачох, оаха кхоачаш а дир, боабанзар тхоех бенна тешам.

КIоарга уйла тIайохийташ, творчески бу Турапина шийна болх. Цудухьа дукха пайдане кердадараш юкъекхухь балха. Завода дикагIболча рационализаторех цаI ва из.

Производства кхоане къона болхлой кхебарца ювзаенна я. Цудухьа хул Владимир Степанович каст-каста школай, профтехучилищай дешархой болча. Дешархоща къамаьл дика вIашагIкхет В. С. Турапина. Боккхача теркамца ладувгI кхувш боагIачар Владимир Степановичага. Дукха сакъердаме хIамаш дувц царна цо тIем тIа леладаьчох, шийна балхах. Дукха хаттараш хул долла хIама ха тIера болча къоначар. Цхьабакъда, моллагIча хаттара жоп дала вIаштIехьдоал В. С. Турапина. Владимир Степановича шийна масалца дIагойт дешархошта хIанзара болхло лакха культура, Iилма знанеш йолаш, къаьстта дика техника йовзаш волга. Дукха шаьра къамаьл ца деш къоначар дегаш болхлочун профессена тIаувза, царна патриотически кхетам бала хов В. С. Турапина. Цун шийна йоI Анна а слай дукха ха йоацаш заводе балха.

Массаза а хьинаре общественник волаш хьавоагIа В. С. Турапин. Укх шера КПСС горкома член хержав из. Цул совгIа завода парткома член а ва.

Л. АУШЕВА.

ШОАЙ ТОЛАМАШ ДЕБАДЕШ

«Грозненский шурий» совхоза хьайбаш леладераша дош деннад паччахьалкхенга шура йоахкара ах шера план 16 июнь, дулх доахкара план 20 июнь, тха доахкара план 26 июнь тIа кхоачаш кхоачашъе.

ПланагIа 9400 центнер йолча, укх шера хьалхарча квартала паччахьалкхенга еккай 10.280 центнер шура, планал 130 центнер дукхагIа. дIаденнад дулх, 2,5-за тIеккхоачашъяьй фуаш доакара план. Задания совгIа хьайбай продукци йоалаш къахьийгад фермай болхлоша апрель бетта а.

Из толам боаккхача къаьстта дошха дакъа диллад совхоза цхьоллагIча отделенерча хьайбаш леладераша.

Цхьа моллагIа болча боахама доалахьа долчул дукхагIа доахан да № 2 йолча отделене. Духхьал бетташ бола 1070 етт ба укхаза. Цига дика вIаштIехьдаьккхад шура йоаккхилга. Соахка хIара кхоабача Iаттагара 2488 килограмм шура яьккхар ферма болхлоша, шера планагIа 2000 килограмм йолча. ХIаьта фермай толашагIа болча доаркаща: Эдельбаева Умидата 3023 килограмм, Загнатова Марияс 3000 килограмм, Сулиманова Баргас 2960 килограмм, Вахиева Зинас 2840 килограмм, Абдулхаджиева Раьмата 2760 килограмм, Осмаева Анисата 2740 килограмм шура яьккхар соахка хIара кхоабача Iаттагара.

Укх шера отделенерча фермай болхлоша къовсам лоаттабу хIара Iаттагара 2450 килограмм шура яьккхара тIехьа. ХIаьта толашагIа болча доаркаша декхараш тIаийцад шоаш гIулакх деча доахах хIара Iаттагара 3000 килограммал кIезигагIа йоацаш шура яькха. ХIанз цар доахача толамаша тешал ду шоаш денна дош толамца кхоачашде хьайбаш леладерий вIаштIехьдаргдолга.

— Лаьттанцарап хьайбашкарен продукташ дукхагIа яхаран кийчъяран юрта боахама болхлоша леладеча ЕррисоIяни социалистически яхьа юкъе а баха, нийслагIча пятилетка укх диълагIча шера дика толамаш доах тха фермай болхлоша, — йоах № 2 йолча отделене управляюще Дакаев Вахас.—Шера планагIа 2000 килограмм йолча, хIанзале а 1000 килограмм гаргга шура яьккхай шоаш гIулакх деча доахах хIара Iаттагара тха доаркаша Вахиева Зинас, Айпукаева Зайбулас, Юлусова Дугас, Базиева Аьсета, кхыбараша.

Шура дукхагIа яьккхара тIехьа лоаттабеча къовсама юкъе дика дакъа дулл фермашка болча скотникаша. Цар ханнахьа хьатIадахь доакъар, нийцка дIа-хьа яийсду из, бийсана аргI-аргIагIа ха ду цар фермашка, цIенен лостам болаш лелаю доахан чудоахкаду помещенеш. Цераш яха лов дикагIболча скотникий: Вазднева Iаддал-Вахида, Суганпов Зайнде, кхычар. Шоашта тIадехка декхараш цар тешшамен диззан кхоачашдар бахьан тоаденна а долаш баьцага довлаш да дерригa доахан.

Духхьал дулхан шурийнен леладу доахан хинна Iац укхаза. Оделене доалахьа ба 3700 устагIа. Царех 1000 совгIа нана жий ба. Жа дахка деннад. Массарел дикагIа толамаш да боккхагIа жа Iу Асадулаев Рамзан волча бригаде. ХIара 100 жийгара 115 Iаьхар хьайцаб цо. Цул дукха тIехьаенцац воккхагIа вола жа Iу Кукуев Абу-Хьасан а. ХIара 100 жийгара 112 Iаьхар хьаьца вIаштIехьдаьннад цун.

— ПланагIа боагIачул кIезиг-дукха лохагIа бале а, — дувц отделене управляюще нов. Дакаева, — хIанз а дукха хIама дIадода тха 1 центнер дулх а шура а яккхарга. Из да дIаювча баьций а, хIаьта иштта кхыча доакъара культурай а чотах оаха хьайбаш кхоабилга. Доахана а жена а дегIа пайданегIен маьха чурхьнахьагIен хургйола доакъара культураш дукхагIа дIаера, уж дикагIа хьувкъаяра тIадерзадаь да хIанз оаха деш дола гIулакхаш.

Масала, фермашта юххерча участкашка дIаювш я силосан мошача доакъаран лаьрхIа хьажкIаш, горохаца эбаь кен, тайп-тайпара баьцаш. Тха механизатораш Ваздиев IабдулХьаким Хатуев Хасмахьмада дикагIча агротехнически ханашка дIабийна баьлар 300 гектара тIа горохаца эбаь кен, 530 гектара тIа суданка, хIанз 950 гектара тIа силосан ялетан лаьрхIа хьажкIаш дIаюша а ба уж.

Отделене управляюще дувцачох май бетта юкъе мошача доакъарца кхаба йиш хургья ферма доахан. ХIаьта цу ханналца даа соахка Iалашдаь доакъар да хьайбашта. Доакъара кхоачам дика вIаштIехьбаккхар бахьан долаш аххан замалахь йоаккхачул дукха кIезигагIа йоацаш шура йоаккх цига доахангара. ХIана хIара Iатта ден бус лу рацион укх тайпара я: 25 килограмм силос, 5 килограмм сенаж, 2 килограмм концентраташ, Iанарца кIаьлдаь ча, барда. Юкъера лаьрхIача хIара Iаттагара 6—7 килограмм шура йоаккх фермай болхлоша цхьан дийнахьен бийсаен, хIаьта толашагIа болча доаркаша — 9—10 килограмм.

Хьайбаш леладерий къахьегам аттача баккхара а кIезига болх баьбац отделене фермашка. Дерригa балхаш механизаци яь да цига. Доахан а машинаща детт.

Iилманнен толашагIча опытан керда карагIдаьннараш производства юкъекхувлаш, продукцега дIабода мах дIахо лохбеш шоай боахама гIулакхаш тоа а деш, шурен дулхи дохкара план ханал хьалха кхоачашъярца шоай хьамсара Даьхе гIадийта лаьрхIа къахьегаш ба «Грозненский шурий» совхоза массе отделенешкарча фермай болхлой.

М. РАДОВ.

МОСКВА. АЦПТ-11 яха ах прицеп тIехьа йолча МАЗ-504 яхача автомобила ларда тIа Мосторгтранса № 18 йолча автобаза мастераша хьаьй шура кхухьа автопоезд. 23 метр йIаьха я из, ткъаь шиъ тонн мухь хьу, сахьата шовзткъе итт километр сиха никъ бу цо.

Деза мухьаш кхухьача автомобилех найда эцаро дукхха дарегIа хулийт къаьстта а гаьнарча моттигашка мухьаш кхахьарга бода мах.

СУРТА ТIА: керда автопоезд-молоковоз.

А. ВОЛОДИНА сурт, ТАСС фотохроника.

НОРМАШ ТIЕХКХОАЧАШЪЮ

«Путь к коммунизму» яха сунженски колхоз районе эггара дукхагIа коартолаш лелаеча боахамех цаI ба. Шерра-шера 2 эзар тонн совгIа коартолаш паччахьалкхенга йохк колхозо.

«Камаьхала яйла шун, ялат кхедераш» яхача республика юрта боахама хьалха латтараша яздаьча гуччахьарча письмона жоп а луш колхоза коартолаш лелаераша укх шера лаьрхIад 125 центнерал кIезигагIа йоацаш коартолаш хIара гектара тIара яха.

Къахьегама овсарле лакха йолаш болх бу укхаза коартолаш дIаювча, цу балха йоккха опыт йолча механизаторий Королев Михален, Тимощенко Яковен агрегаташа. ХIара денна тIехкхоачашъю цар сменни нормаш.

С. СУЛТАНОВ.

КЕРДАЙОАЛАШ ЛАТТ «ТАДЖИКТЕКСТИЛЬМАШ»

Цхьа шун ах шун хьалхагIа реконструкци е йолаяьй Душанберча «Таджиктекстильмаш» завода. ХIанзле а дукха хIама даь даьннад. Экспериментальни, механически, сборочни, инструментальни цехаш кийчъяра балхаш дерригаш а даь даьннад. Укх гаргарча беттаашка кердача зданешка дIачугIоргья прессово-сварочни гальванически чIор дуи цехаш, кои лоаладеча цехе вIашагIъеллаш нийсъяьи яргья автоматически формовочни линеш. Мадарра аьлча ерригa предприяти автоматизаци яь я.

Завода реконструкци яра керттера балхаш 1974 шера чакхдаргда. Юха шера чоа лоаладу цех болх бе йолайолийтилга мара кхы де хIама дисац. Кердаяьккхача предприяте цу ханале шера арахецаргья 300 мотальни машини 650 основомотальни автомати.

...«Таджиктекстильм а ш ея гIолла дIадолх тхо. 20 гектар йолча территоре тIа кхехкаш латт болх. Керда теплотрасса йилла йоалаш латт. УрагIъух керда корпусаш.

Тха теркам тIаэзар саьргаш санна тIаягIаш антеннаш а йолаш йолча шийна тайпарча машино. Из мукъагIа дIа-юха лела таташ хьалувца лаборатори хинна хиннаяр.

—Таташ даржара карт уттаду предприяте, — духтIавоаккх керттерча инженера Федор Кехтера. — Прессово-сварочни цех, дуккха кхыйола участкаш а санна, къахьегара хьалаш дуккха а дикагIа хургдолча кердача здане цу дIачуяха кийчлу. Здане чу оттаергья эггара толашагIа йола вентиляционни установкаш, фо шелду кондиционераш, паргIата хургйола помещенеш кийчъергья.

Душанбе.

Юрий ХРЕНОВ, АПН корреспондент.

ДЕШАРА ПРОГРАММА КХОАЧАШЪЯЬЙ

Экономически дешара системе

Экономически дешара системе дешара шу чакхдоалаш латт. Партийни боахамен организаш, экономически школай пропагандисташ чуйнна шоай балха итогаш яра кийчлуш ба: дешарах хьахинначун анализ ю, Iоаль дика опыт вIашагIтох, итогови занятеш чакхъяхара дешаш къоастадара, цар чулоацами методикей белгалъяра уйла ю.

Назрановски профессионально - технически училище экономически дешаш Iомаду теоретически семинаре. Укх дешара шера цар Iомаяьй «КПСС XXIV съездо Iилман-технически прогресс сихъярах» яха проблема. Семинаре деша бараш преподавателаши производственни дешара мастераши ба. Цу семинара кулгалдеш ва опыт йола пропагандист училища директор Б. Б. Дидигов.

Семинаре дешараща Iомаяьй КПСС ЦК апрельски декабрьски (1973 ш.) Пленумий решенеш, КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева КПСС ЦК декабрьски Пленумен эрий даьда лаьтташ карадерзадаь 20 шу дизарца дувзаденна яьча торжественни заседанеи даьча къамаьлашцара выводаши положенеши. Къаьстта уйла тIаяхийта Iомадеш хиннад укхаза Iилман-технически прогресс сихъярцен производства эффективность лакхъярцеи дувзаденна дешаш.

Дешара программа ерригa хIана яц аьнна кхоачашъяьй. ХIанзле чакхъяьккхай 17 занятий. Уж еш хиннай берригa дешараш тIаболаця, цар занятешка хьинаре дакъа лоацаши, практически заданеш телара метод шерра юкъекхувлаши. Цу занятешка каст-каста Iилман-технически прогресс бахьан хьахиннача социально-экономически хувцамех, балхацара материальни безам совбаккхара йола фондаш хьаярахи царех пайда эцарахи, иштта кхыча дешаех лаьца корта бола къамаьлаш ду У. Абалиева, Б. Тимурзиева, А. Точиева, кхычар. Из деча хана шерра моттигерча фактически материалах пайда эц, пайдане рекомендацеш тел.

АргIанарча занятe ювцаш яр «Iилман - технически прогресси производственни отношенеши» яха тема. Семинаре дешаш волча М. Богатырева хоадамболаш дийцар производственни отношенеехи цар Iилман - технически прогресс дегIайоалаяра еча влияннеш. Цу дешах лаьца марксизма-ленинизма классикаша аьннар юхадагадохийташ цIаькхаза а дийцар производственни отношенеши Iилман - технически прогресси дегIайоалаеча капитализма машар хургбоацача вIашдухьаленех, капитализмагара социализмага доалача хана пролетариата диктатура лоархIамах.

Цо дийцар дIахо доашхаш къамаьл дир пропагандиста. Белгалдаьккхар пролетериата диктатурах дола дош хоадамболашагIа дувца доагIилга, хIаьта из деча хана революци кот а яьнна эксплуататорски классаш хIалакъяьчул тIехьагIа керда, социалистически общество хьакхоллаш даьр хьагойта дезилга. Теркам тIаозаш йола факташ йоалайир пропагандиста Назрановски «Электроинструмент» заводах лаьца. Укхаза болхлошен гIулакхерча нахен алапел совгIа потреблене общественни фондера кхы тIа а дикка ахча нйду. Из капиталистически мехкашка хила йиш йолаш кIама дац, аьнна, белгалдаьккхар пропагандиста.

Тема шоллагIа дош «Советски обществера болхлой класса керттера лоархIам» аьнна дар. Цох лаьца къамаьл дир укхаза А. Точиева. Цо къаьста хьахьекхар советски обществе болхлой класс керттера низ хилар. Цо дагадохийтар Л. И. Брежнева профсоюзий XV съезде болхлой класса чIоагIа сий а деш аьннар. Къамаьл даьчо хьагойтар советски болхлой лоархIам, цун дукхал, общеобразовательни боарами профессиональни говзали лакхъенилга. Къаьстта безам гIаозаш яр ладувгIараштa къамаьл даьчо Назране укх тIеххьарча хана хиннача эрталонех лаьца кхийла факташ. «Электроинструмент», трикотажни фабрика, кирпични завод санна йола предприятеш хьаяро гIалгIай болхлой класс хьахилийтай, хIаьта из шерагара-шерага ноагIа хулаш а латт.

А. Точиева дийцар дIахо доашхаш къамаьл дир пропагандиста. Болхлой класса лоархIамахи цун декхарехи лаьца К. Маркса аьннар юкъедоаладир цо шийна къамаьла, белгалдаьккхар болхлой класс социалистически обществе кулгалдуи керттера производственни низ хилар.

Училища директора заместитела, семинара ладувгIархочо Б. Имагожева дийцар болхлой класс, крестьянство, интеллигенци вай мехка даим вIаши гаргаухаш хиларах Хоадамболлаш хьахьекхар цо советски обществе хулаш дола лоархIаме социальни хувцамаш. Назрановски района вахарцара масалаш а кхувлаш хьагойтар болхлой, юрта боахама къахьегамхой, интеллигенце къахьегам а, быт а вIаши тарлуш йоагIилга, царна юкъе хIанз а йолаш йола эргалонаш.

ЛадувгIарий безам ца эккхаши корта бола къамаьл деши чакхъяьлар занятий. Теоретически чоалхане дешаш ладувгIараша паргIата а дика кхеторгдолча а тайпара дувцар, шоай къамаьл бакъдара моттигера факташ юкъе а кхувлаш. ХIаьта пропагандиста дар дийцар доашхаш кхы а шердир къамаьл. Методически нийса чакхъяьккхар цо занятий. Ше тIеххьара дош оалаш пропагандиста белгалдаьккхар теория вахарца, КПСС XXIV съездеи КПСС Нохч-ГIалгIай XIV партийни конференцеи решенещца даим ювзаш Iомае езаш хилар.

Дешара программа ладувгIараша йизза кхоачашъяьй. ХIана чакхъяккха еза итогови занятий. Из е лерхI укхаза теоретически конференце хьисапе.

В. АХМАТУКАЕВ, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома политически дешара ЦIен консультант.

№ 9 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ» АРАДАЬННАД

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнота» № 9 йола аргIанара номер дIайолалу «СССР Лакхехьарча Совета хоржамашта накъадолхаш» яхача рубрикаца. Беседаш яра эпа материал лоархIаш цунна кIала кепатеха я «Советски демократи» яха Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретара Г. Склокина статья. Укхаза я Назранерча ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода парторганизаце агитколлектива кулгалхочо З. Сагова язъяь «Массава а болх беш йолча агитпункте» яха статья.

«Деза денош» яхача рубрикана кIала Коталой денна — 9 Майна хетаяь я В. Козлова «Сийлахьдоккха денал дола гIулакх» яха статья.

«Письмош, хоамаш, заметкаш» яхача раздела тIа я «Къахьегамга хьежжа да турпалий сий а» яха КПСС Шелковской райкома секретара Р. Муртаева статья.

Блокнота тIа я Гудермесски районе интернациональнии атеистически кхетам луш беча балха хроника.

ЮРТАРЧА ИНДУСТРЕ ОАГIОНАШ

Со тешаш вац кастта фермаех цехаш яхаргда, хIаьта хьайбаш леладеча комплексех заводаш яхаргда аьлча. Цхьабакъда гуча я цхьаькха факт: вай мехка дуккхача юртбоахама артелаша дулхи шуреи яха болабеннаб цу тайпарча балхашца ювзаенна йоаца профессеш йолаш бола нах: электрикашоператораш, оборудовании нийсъераш, техникаш, инженераш...

Хьайбай боахам промышленни ларда тIа баккха йиш хиннай (лаьтта леладеча чакхйоалаш латт из процесс) вай юрта боахам интенсификацеи механизацеи лакхача боарам тIа балар бахьан долаш. Хьахиннай производство вIаштIехьъяккхара эггара толашагIа йола методаш юкъекхувла юртбоахама артелашка йиш хулийташ йола тешаме материальни база.

ХIанз кагийча фермашкареи бригадашкареи хьайбаш леладеча йоккхийча специализированни производствашка довлара ха мамогга лоацъярах латт гIулакх. Баьш хинна лаьтташ карадерзадаь 20 шу дизара хетаяь Алма-Ата хиннача торжественни заседане ше къамаьл деш новкъоста Л. И. Брежнева аьннад: «ХIанз деш дола къамаьл юрта боахама из лоархIаме дакъа хIанзарча индустриальни ларда тIа оттадара, производства специализацеи концентрацеи кIоаргъяра хьакъехьа да». Из процесс сихагIа чакхъяккхар массе оагIорахьара гIойле йолаш хилар шеко йоацаш да.

ХIанз укх сахьата Винницки областера 115 колхоз я доахани хьаккарчи дIахо хьалкхедарах чуоттадаь цхьабараи специализаци еш. Цига цхьан ханна кхоаб 100 эзар етти 280 эзар хьакхен. Цу колхозех цхьаяраша промышленни комплексаш хьалъяьй. Областерча юртбоахама лаьттаех пхелагIа дакъа мара шоай доалахьа доацаш долча специализированни боахамаша хIанз ерригa йоаккхача хьайбай продукцех аханел совгIа яр йоаккх.

Белгалдаьккхача лоархIаме да цхьаькха а — специализированни боахамаш промышленни комплексашка довла уйла хилар. Вахаро ше бакъду, цунах йоккхий гIойленаш яргхилар. Масала, Можайске цIерагIча юртбоахама артеля комплекс хьалъярген машинаш эцарген 918 эзар сом дахад, цхьабакъда из болх бе йолаенначa хьалхарча шерре а дIадахачох 85 процент ехкача продукце чотах юхаметтаэттар. ЛоархIаме да цхьаькха а: шера укхаза доаханна тIакхеташ дола дулх 60 процент дукхагIа хиннад, хIаьта пайда диазза дукхагIа хиннаб специализациялеи доахан комплексо леладе доладален боахама хулаш хинначунца нийсбича.

Инттал дика белгалдоалаш дола шоллагIа масал. «Мир» яхача юртбоахама артело хьальяьй ерригa технологически процессаш автоматизированни а йолаш йола хIанзара коа тIара оалхазараш леладу фабрика. Соахка 6,7 миллион фуъ гулдаьд укхаза, хIаьта хIара эзар фуага дIабаха мах 47,9 сомал тIех лацар. Боахама 240 эзар сома пайда хилар, хIаьта коа тIарча оалхазарий фабрика рентабельноста боарам 98 процент хилар.

Хьайбай боахама индустриа хьаяра темпаш хIанз эггара хьалхарча аргIанна специализированни помещенеш дукхагIа хьалъярах тийша я. ХIанз тха областе болх беш я юртара 100 кирпичкай завод, ялх йоккха предприяти, аьшкабетонни изделеш ю 24 полигон, ворхI щебеночни завод. ХIара шера колхозашкеи совхозашкеи 30—35 миллион сомах пайда эц алхха хьайбай помещенеш хьалъяра.

Бакъдар аьлча, хIанз укх сахьате дерригаш а дац боахамаш шоай хьайбай комплекс хьае низ кхоачаш. Цудухьа боккха лоархIам бу оаха юрташка хIанзара промышленни фабрикаш хьалъяра массеха колхоза низаш вIашагIтохара. Ахча, материалаш, оборудовани цхьанахьа тIаерзаяро йиш хулийт комплексаш а, хIаьта иштта боккхача лоархIаме йола колхозий юкъара комбидоакъарий заводаш а сихагIа хьалъе.

ДагадоххарагIа дувцаргда вай доакъарий хьакъехьа. Комбидоакъарий заводий хIачзарча мощносташа тханцига йиш хулийт хIара шера 630 эзар тонн доакъараш кийчде, хIаьта массехк шу даьннача гIолла из, вешта аьлча з!амига йоаца, цифра миллионага кхоачаш лакхлургья.

ХIанз дувцаргда вай ер статья йолалуча юххье хьоахаяьча, проблема лоархIамеча социальни аспектах. Ахархой къахьегам индустриальни къахьегам морг хулаш боагIа. Чоалханеча машинаща, электричестваца, химеца, агрономически зоотехнически Iилмеца гIулакх хила дезаш хул колхозхочун. Промышленни комплексаш болх бе йолаялийтарца юртарча традиционни профессей — доярка, скотника, птичница — когаметта баьхкаб промышленни профила специалисташ. ХIанз тха областе болх беш ба машинаща деттача доахана гIулакхашта лаьрхIа 600 совгIа инструктори 6500 мастера. Фермашта гIулакх деш ва 7500 механизатор-животновод, мастер-наладчик, слесараши кхыбола специалисташи.

Кердача профессех бола нах дIахо тIа-тIа дукхагIа эшаргба. Цудухьа хIанззе а дена профессионально - технически училищашка, дешара комбинаташка, техникумашка кийчъеши говзал лакхъеши я механизаторий-животноводий кадраш. Малаш ба укхаза дешараш? Массаза а яхар мо, хьалхагIа ферме болх беш хиннараш хьалха хинна доаркаш, скотникаш, свинаркаш, птичницаш. Укх шера механизатора-животновода специальность Iомаергья тханцига кхы а виъ бIаь саго, шоай говзалаш лакхъергья 2180 саго.

Общественни боахам дегIабара перспективашка, из промышленни ларда тIа баккхарга сатувсаш ба юрташкара къахьегамхой. Царна хов, цу дерригача хIамаша боахам бIарча хьанийцача чIоагIбара а къаьст-къаьста хьанийцача хIара колхозхочун хьал-торо лакхъяра а новкъостал дергдолга. ДагадоххарагIа аьлча, массазарча фермашкарча болхлоша нийдечул 30—40 процент дукхагIа нийду алапеш хьайбаш леладеча комплексашка, хIаьта хIанзле а 140 сомал тIехдоал из. Промышленни комплексашка хьайийла профилактореши хьайбаш леладерий цIеноши да салаIа, газеташ деша, художественни самодеятельноста концертага ладувгIа, хозача телепередачага хьажа йиш йолаш. Циггача болх беш я тикаши столовеши.

Къайле яц, хьайбай боахама еш йолча индустриализаце алхха тха цхьан областе итташ эзараш нах балхара мукъабаха йиш хулийтаргхилар. Духхьал механизации автоматизации я хьайбаш леладерашка массе метте сменни болх лелабе йиш хулийтар. Цул совгIа, мукъабоахача болхлой кулгаш эш юртбоахама продукци чакхйоахача предприятешка а гIулакхаш деча сфере а — тIа-тIа дукхагIа хулаш йолча столовешка, ательешка, школе дахa ха йоацача берий учрежденешка, больницашка.

Цу тайппара, реальни а хинна дIаотташ латт нийслагIча пятилетка декхар — дукхагIа йоаккхаш йола юрта боахама ерригa продукци болх беш бараш дукхагIа ца хулийташ яккха.

Василий ТАРАТУРА, Украина КП Винницки обкома хьалхара секретарь. (АПН).

Винница.

ПАРТЕ ЭГГАРА ТЕШАМЕ ГЕРЗ

КЕПАЙОАЗОН ОРГАНА НИЗ НАХАЦАРЧА БУВЗАМАХ ЛАТТ

Советски общества вахар чухь коммунистически парте лакха мах бу кепайоазон, цунах коллективни пропагандисти агитатори, нах вIаштIехьбоахар, дерригача халкъа хетараш из кхайкадер а лоархIаш.

Парте районни комитетой къахьегамхой депутатий районни Советой чIоагIа терко ю шоай кепайоазон органа — «Заветы Ильича» яхача районни газета, хадданза кулгалду, цун балха лостам тел, кхоачамбоацараш дIадаха новкъостал ду. Иштта терко еш хилар бахьан долаш районни газето хадданза, хьалхашка латта декхар кхоачашдара тIаерзаяь юкъ партийни, экономически, культурни дешай проблемаш, къахьегамхой оарцагIбоах планаши социалистически декхараши кхоачашдара.

XIанз, тха район, беррига мохк а санна, экономически социальни дегIаахара кердача рубежашка йоалаш латтача хана, районни газето шийн керттера декхар лоархI пятилетка планаш, пятилетка диъ-лагIча, къоастамбеча шера планий итогаш, коммунизм хьалъяра гIулакха парте белгалдаьраш массе оагIорахьара дувцилга.

«Заветы Ильича» яхача районни газето, ерригача газетни жанраех пайда а эцаш, социалистически яхье хьалхалаттарех дувц, цар опыт шерра дIайовзийт, къахьегамцен социалистически доалахьенцен коммунистически гIулакха хургдолаш нах кхетабара, хIаман кхомбари хьурматдари духьа, резерваш хьагучаяхари царех пайда эцари духьа къовсам лоаттабара новкъостал ду.

Районни газет наьха хьинари творчески инициативен дегIахувла бокъонна йола средство а хиина дIаоттадеча доккха хIама карагIдаьннад цун активана — рабселькорашта.

Советски кепайоазон лоархIамегIа йола оагIув я нахаца цун айхха бувзам хилар. Эггара чIоагIагIа цо йоакхо ераш халкъа хьашташ да. В. И. Ленина хьийхад, кепайоазон орган — болхлой класса авангард — вахар долаш низ болаши кулалургьяц «даим яздеш болча литераторех пхенне на литератораш боаца пхи бIаьа пхи эзар а болхло кхоачашхилча» мара яхаш. Вай денош ка шийн тешаме гIончий — рабселькораш боацаш кхетаде хала да юххьанцарчунгара даьна центральничунга кхаччалца дола кепайоазув.

Штате воаца 70 совгIа автор ва «Заветы Ильича» яхача шоай газета тIа хадданза яздеш. Цун оагIош тIа цар дувц къахьегача нахах, хьагучайоал кхашкарчен фермашкарчен, промышленни предприятешкарча къахьегамхой дикагIйола опыт, лоархIаме партийни советски дешаш гIеттаду.

Районни газета журналисташа штате боацача шоай авторашта новкъостал ду яздара говзал лакхъяра, факташ нийсен майррен хьагучаяха, царна тIехьа тIадоагIаргдар бIаргаго Iомабу уж.

Редакце шийн селькорашта дIайовзийт бетта, квартале бергболча балха планаш. Багах дIаоалаш е яздаь кьахатзадани луш дех царгара газета эшаш йола материал язъяр, из дикагIа миштта язъергья, керттера уйла сенна тIаяхийта еза хьех царна. Массаза а яхэр мо, штате боацача дукхагIболча авторашa шоаццка язъе аьнна материал шийн даьнакьа хьаяйт редакцега.

Гергача истола хьалхашка рабселькоращца вIашагIкхетараш деш Iаьдал да редакце. Цига районни газета журналисташа мах бу штате боацача шоай авторашa язъяьча материалий, дикагIъяраш белгалйоах, факташ язъеча хана кхоачамбоацараш ца нийсдалийтара фу де деза, хьех царна, шоай балха тIа массе тайпарча газетни жанраех — очеркех, зарисовках, интервьюх, кхычарех пайда эца Iомабу уж.

Штате боацача авторий говзал лакхъяра тIехдика форма шоаш хилар хьахьекхад редакце санна, иштта уж авторашболча, юрташка а еш йолча семинараша.

Района дукхача юрташка рабселькоровски посташ я. Районни газета журналисташка къаьстта дукха материалаш ух Алхан - Каларча, Правобережнерча, Толстов - Юртарча, № 3 йолча сомий - баьцадарий совхозерча, кхыча юрташкарча рабселькоровски посташкара.

Редакце болхлоштеи рабселькораштеи хьалхашка каст-каста къамаьлаш ду парте райкома болхлоша, белггаларча юкъагIа кхоачашде дезаш дола хьаьдда декхараш уттаду царна хьалхашка.

Районни газета балха юкъе хьинаре дакъа лоац КПСС райкома аппаратерча, юрта боахама управленерча, кхыча районни организацешкарча болхлоша лоархIамеи сагогагIа долеи декхараш хул массава а газета тIа парте райкома инструкторашa Евдокимова, Талгатова, Исаева, юрта боахама управлене начальника Бойкос, юртбоахама продукташ эцареи цар дикалеи дешашка хьожача инспектора Богуславскаяс, кхычар гIеттадераш.

Газет дешарашта дика йовзаш я Цуев ЯрагIе цIи. Дика вовз из вахаши киномеханикалла болх беш волча Алхан-Кала бахача наха. Нийса, гуччахьа, гIулакхах дика кхеташ яздеш вола селькор хиларах лоархIаш ва из. Селькор из хиларах цунна хов кердадар теркалде, кхоачамбоацарашца машар бац цун. Шийн мукъа мел йола ха юртарча къахьегамхоех, машинанакъа станцерча, хьуипромхоза, ДОК-а болхлоех йола материалаш гулъярга дIайохийт цо. Юрта культуран бытен дешаш гIеттаду.

Къахьегам дукхабезаш волча селькоро лерттIа кхоачашъю редакце енна моллагIа заданеш. Керда факташ хул цун корреспонденцеш тIа.

Каст-каста газета тIа язду штате воацача халкъа тIахьожама инспектора Николай Иванович Родина. Бакъ факташ ювцаш йолча шийн корреспонденцеш тIа цо къахетам боацаш критика ю района колхоаий, совхозий, промышленни предприятеи боахамашка доал лоацаш, хIаман хьурмат ца деш, эенаш деш, кхыдола лартIардаьнна леладеча гIулакхашта.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома X пленум хиначул тIехьагIа районни газето уйла дукхагIа тIайохийт къахьегамхошта интернациональни атеистически кхетам балара. Цу темах лаьца кIоарга, дика маIан дола материалаш кхухьийт редакцена Комсомольски юкъерча школа хьехархочо Ж. Махмаева, Петропавловски юкъерча школа директора Ф. Г. Хрусталева, кхычар.

Газето каст-каста кепсетт № 3 йолча сомий - баьцадарий совхоза шофера Филниз, «Загорский» совхоза бригадира Хусаинева, «Грозненский шурий» совхоза сортоучастка агронома Скибицкаяй, кхычар корреспонденцеш.

Шерагара шу массаза доал лакхлу газета штате боацача авторий говзал. ДикагIчарех дикагIболча, хьинарегIча селькорашта КПСС райкома, редакце Сийлен грамоташ, маьхера совгIаташ тел.

Соахка шийн рабселькорашкара 1600 совгIа письмо кхаьчад районни газетага. Царех дукхагIдараш кепатеха арадаьхад.

Газета авторитет тIа-тIа дукхагIа лакхлуш хилар хьахьокх из яздераш дукхагIа хулаш хиларо. Укх шера «Заветы Ильича» яха шоай газет язду районе бахача 5000 гаргга наха.

Газет дукхагIа доаржадаьча Митрофановна, Хусаиновна, кхычарна маьхе совгIаташ тийннад.

Боккха ба кепайоазон деша низ, советски общества вахарера йай пресса лоархIам. Шоай бехктокхам кIоаргга кхета а беш, районни газета болхлоша хадданза къахьег парте, халкъа шоаех бенна тешам массаза а сийленца кхоачашбар духьа. Парте районни комитето, шийн кепайоазон органа низ чIоагIбар духьа хадданза лостам тел районни газета балха.

Т. АХМАТХАНОВА,
КПСС Грозненски райкома секретарь.

АЗ ДАЬКЪАЛА ДУВЦ ЦIЕЙ

1956 шера мехкдаьтта институте дийша а ваьнна инженер - буровикалла болх беш волаш волавелар со «Сердало» газета тIа язде. Кепайоазонга гIолла наха цхьа рационализаторски предложени дIайовзийта дагадохарца нийсделар из. Цул тIехьагIа дукхача газеташа кепайийттай са заметкаш, корреспонденцеш. Цхьабакъда, дукхагIа «Сердало» газетага язде безам хул са. XIана аьлча, Iалаьмате дукха корреспонденцеш, зарисовкаш, очеркаш, информацеш, кхыйола материалаш кепайийттай са «Сердало» газето. Кхыметтел цкъа «Сунжанефть» НГДУ медсанчаста унахой лелабе автомашинаш хилийтара болх тоабара доккха новкъостал даь фельетон а язйир аз.

Дукхача шерашка айса язъяьча материалашта юкъе тхоай управлене дикагIйолча бурув тохара бригада опыт ювца материал дикагIа хет сона. Редакце болхлоша яхачох дукхагIча даькъе мегаргйолаш хул уж. Боккъалдар аьлча, цудухьа да «Сердало» газетага дукхагIа язде безам боагIаш со хилар а. Цул совгIа, кIирагIа кхозза мара арадувлаш деце я язъяьча шолагIча, кхоалагIча дийнахь къа ца йолийташ материал сиха кепатох цо. Иштта сихха еза аьнна заказ даь материал кепа на тохаш моттиг а нийсъеннаяц. Сай материал газет дешарашта пайдане хургхиларах тийша а ва со. Цудухьа совбоал кхыметтел заметка а хозза уйла си язъяра бола безам. Аз дег тIара даькъалду кепайоазон цIей — 5 май.

А. БАКАЛЮК.

ПЕНГАЗЕТАШКА ХЬАЖАР.

Пенгазетий чулоацамех хьахулачуни тIехь-тIехьа дикагIа уйла ю Октябрьски района юкъхьанцарча партийни организацеша. Цунна тешал деш дар дукха ха йоацаш Н. К. Крупская цIерагIча культура цIа гIа 40 совгIча пенгазеташка хьажар. Жюре членаша «Грозненский рабочий» газета болхлочо В. Е. Власенкоси КПСС райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующе Т. Б. Зиновьевеи обзор йир пенгазетий. ДIадахача шераца нийсдича укх шера пенгазеташ дикагIа дийлаялар белгалдаьккхар цар. Чулоацам, хьахулар дикагIа долаш, хозагIа кийчдаь арадувлаш доладеннад уж.

Производствени планаши тIанийна социалистически декхараши толамца кхоачашдара, торонех дикагIа пайда эцара, коммунистически общество хьалъеш вола къона саг кхевара, иштта кхыча темашта хетаяь я газеташ тIа кепаетта материалаш.

Iилма - тохкамеи проектно-конструкторски институтий пенгазеташта юкъе хьалхара моттиг яьккхар НИПИ «Нефтехимавтомата» Грозненски филиала «За автоматизацию» яхача пенгазето. ЙоагI-йоагIара дIаоттаяь, чулоацам дика болаш материалаш йолаш хиларах дешарий безам тIабодаш ла из. Хоза кийчъяьй «Тха салаIар» яхача рубрика кIал массехк материал кепатеха йола номер.

XIара номер арахецаш шийшийна смении редколлеги я. Хьаьфу даьд ха, пенгазет дикагIа арахеца, балха учет лелае. вIаштIехьдоалийт иштта дIаоттабаьча балхо.

ШолагIа моттиг яьккхар «СевКав НИПИнефть» института «За нефть» яхача пенгазето. Хоза кийчдаь арадувларца белгалдаьккхар из. КIоаргга чулоацам болаш я цу тIа кепаетта материалаш. Укх шера арадаьннача № 2 йолча газета тIа «Социалистически яхь йоаржайра» яхача рубрика кIал кепатехай «Коммунист хьалхие лелаер» аьнна корта а болаш чIоагIа еша безам боагIаш йоза язъяь материал. Иштта дика даьхад цу номер тIара сурташ а.

Производствени газеташтa юкъе хьалхара моттиг яьккхар Грозненски локомотивни депо «Локомотив» яхача пенгазето. 45 шера хIара денна арадувл из. Шп-шийн номера жоп луш сменни редколлеги я цун.

Газета хIара номер тIа дувц хьалхие лелаерий балха опытах, социалистически яьах, производствени план кхоачашъярах, технически прогрессах, арахецача продукце дикал лаьхъярах.

Цул совгIа чIоагIагIа чулоацам болаш хул газето кепаетта коммунистий дешар, агитационни культурно - массови болх бувца корреспонденцеш.

Хьажаре шоллагIеи кхоалагIеи моттигаш яьхар «Вагонник» яхача «Грозненски депои» «Электрик» оалача малхбоалеи электросетеи пенгазеташа. Цар дукха дика гIулакхаш белгалдаьхар жюре.

Цхьадолча пенгазетий кхоачамбоацараш а дийцар хьажаре. Балха тIара кхоачамбоацараш гучадахара, уж дIадахара де дезараш кIоаргга чулоацам болаш белгалдахац цхьадолча газеташа. Цхьайолча критически материалашта кIал авторий цIераш ца хилар, кхыдола кхоачамбоацараш гучадаьхар жюре.

СУРТА ТIА: «Приборостроитель» яхача пенгазета 1 Май цIейна хетаяь араяьннача номер тIара материалаш ешаш ба СПКБ «Нефтегазпромавтоматика» Опытни завода механо - сборочни участка болхло Машиев Iабдул, инженер - конструктор Журавлев Виктор, радиоаппаратура регулировщик Кулик Вячаслав.

Л. ЕВЛОЕВА.
И. ПЛИЕВА сурт.

«Сердало» газета дика активист ва «Красный молот» завода слесарь коммунист **ДОРОШЕВ ВИКТОР.** 1974 шера волавеннав из язде. Юххьанца низкъало хиннадале а хIанз дика чулоацам болаш хул цун заметкаш, корреспонденцеш. Цо газет дешарашта йовзийт шоай производства хьалха латтарий балха опыт, къахьегама толамаш. Масала, апрель бетта 23 дийнахь газето кепатехар «Даьхен рузкъа дебадераш» аьнна корта а болаш цо язъяь материал. ВЛКСМ XVII съезда накъаболхаш завода комсомольцаша даьха къахьегама толамаш дувцаш яр из.

Шоай № 12 йолча цеха партийни бюро член, художественни самодеятельносте дакъа лоацаш ва Виктор. Цудухьа вIаштIехьдоал цун шоай коллектива гIулакхаш, вахар дувцаш газета тIа язде.

РАБСЕЛЬКОРАШ ДУКХАГIА ХИЛИЙТА ГIЕРТ ТХО

Юххьанца тхоай гIончий мамогга дукхагIа хилийта тIертар тхо. Оахаш лерхIар кхоачашдара редакце рабселькорий школа вIашагIйоллаларо новкъостал дергда аьнна хетар тхона. Оаха вIашагIъеллар цу тайпара школа. Программа а оттайир. Стенгазетий редколлегей дукхха членаш бар цига аха лоаш. Верригаш а вIашагIкхийттараш 30 совгIа саг вар.

Цхьадолча даькъе аьттув боацашехьа а, шортта нах хьебоагIаш дика чакхъьлар юххьанцара массехк заняти. XIаьта газетни жанраш Iомаеш хIаранена практически задана еш телеи йолаелча, Iомабала ухараш кIезигбелар, тIаккха цхьа ха яьннача гIолла юкъагIийсар школа. XIана? Йисар, цига ухаш хинна нах йоазонца безам боацаш, газета гIулакх ца дезаш, цунах дог ца лазаш бола нах хиннадаь. Цу тайппара, ханал хьалха дIайолаяь хиннаяр оаха активацарча балха из форма.

Газета творчески болхлоша хIаранеца къаьст-къаьста болх бергболаш никъ лаьцар тха активистаща. Юрташка дIаюха ухаш болча царна бовзар нах, газета балхаца ше белгалваьккха ловр малагIа ва зувра. Газета хIара болхлочунна гонахьа вIашагIбетталора шийн гIончий. Каст-каста вIаши бувзамаш лоаттадаро, яздеш барашта практически новкъостал даро йиш хилийтар массехк шера 70 саг гаргга газета активе вIашагIтоха.

Партийни болхлоех газета эггара хьалхара активисташ бар ни. Э. Л. Достанова, С. М. Берштейн, Н. Г. Дагадова, болхлоех Н. А. Гуляев, А. С. Кривенцов, В. Нечитайло, П. Замятин, юрта боахамеи промышленностеи специалисташ ни. И. Т. Хацараули, И. П. Морозов, К. П. Морозоза, А. А. Цораев, Е. С. Медведева, А. М. Шкаровский, дукхха кхыбараш.

Юртащкеи предприятешкеи массехк саг редакце рабселькораш вIашагIкхийтача хана производства дукхача лоархIамеча участкашка рабселькоровски посташ вIашагIъехьар. Цар шоаш бол-болча моттигашкара лоархIаме мел йолча событееx хоам бора, хIаьта лартIардаьнна хIамаши кхоачамбоацараши долаш моттиг нийсъелча, царна меттахьа хIама тохащ дола хоамаш а доахкийтар, хIаьта «Красное знамя» яхача газета оагIош тIа кхы хьем боацаш уж ара а дувлар.

Рабселькоровски постанта керте эттар «Новогрозненский» совхозе Б. Насуханов, «Джалка» совхозе Б. Л. Касаев, «Дружба» колхозе В. Дасаев, «Октябра 40 шу» яхача колхозе Л. Витаев, «Кавказ» колхозе Х. Яшуев, Гудермеса машинанакъа станце Ф. П. Болдырев, и. кх. дI.

Массехк шу хьалхагIа деза редакце болх беш я штате йоаца отделаш: комсомольски вахара, машинанакъа транспорта, тIема - патриотически кхетам балара, школьни, литературни. Царна керте а иштта тха активисташ латт. Масала, машинанакъа транспорта отдела кулгалде эттар рабкор В. В. Белогуров, хIаьта отдела юкъебаьхкар наькъа 15-ча дистанцера инженер нов. К. П. Морозова, локомотивни депо экономист - плановик нов. Е. С. Медведева, цу предприяте машинист нов. В. Н. Нечитайло, кхыбараш. Эггара къонагIа я литературни отдел. Цунна кулгалду поэта Рашидов СаIида. Цу отдела дукха ха йоацаш эггара хьалха гулъяь нохчий меттала араяьхар стихаш.

Школьни отдела кефте латт Новогрозненски бархIшера школа хьехархо Шудуев Турко. Цо ше безаме, йицлург боаца массехк очерк язъяьй тайп-тайпарча къамех болча, шоайла барт тайна болх беш боахкача, интернационализма, атеизма, советски патриотизма уйланца къонача тIехьенна кхетам луш болча школерча хьехархоех. Отдело кийчъю школьни оагIош, тематически подборкаш, къаьст - къаьста статьяш.

Педучилищерча хьехархочо Б. Т. Ковальковске кулгалдеча тIема - патриотически кхетам балара отдело хадданза кепаетт хургволча тIемахочоа хетаяь оагIош.

Комсомольски вахара отдело бетта - бетта цхьацца оагIув арайоаккх «Ткъамаш дола къонал» яхаш. Цун инициативагIа кийч а яь араяьккхар ГПТУ-8 комсомольца Умнов Александра критически статья: «Комсомольски организацей вахар сакъердамегIа хила деза». ДIахо массехк бетта кепайийтар цу статьях лаьца кхахьийта откликаш.

Ала деза, тахан сагогагIа дола, вахара чIоагIагIа эшаш дола дешаш газета тIа дувцаш хилча, редакцега письмош дукхагIа ухаш хилар, газет дешарашта юкъера керда активисташ хьагуча а боахаш. Масалаш доаладергда аз.

1972 шера 14 марта «Коммунисти пятилеткен» яхаш корта а болаш газета тIа статья язйир КПСС XXIV съезда делегата Г. Г. Богуна. Цу тIа автоpo духхьал дувцар парте XXIV съезда решенеш, нийсларIча пятилетка декхараш кхоачашдулургдац юххьанцарча партийни организацеша наха ю влияни дIахо чIоагIъеш ца хилча. XIаьта къахьегамхошта гуччахьа парторганизацей низ айбара, авторитет лакхъяра кхы тIа а айбе беза организационно - партийни партийно политически балха боарам. Цунца дувзаденна къаьстта лоархIаме да коммунистий хьинар айдар. Цудухьа Г. Г. Богуна локомотивни депора масалаш а кхуалаш хьахьеккхар, цу гIулакха предприяте бокъонца фу ду. Цо коммунисташ тIахьийхар хIаравар производстве хьалхарча моттиге дIаоттара.

Дукхха письмош хьоадир статьяс. Статья ювцача юкъе дакъа лаьцар парторганизацей секретарашеи цар заместителашеи, партбюройи парткомийи членаша меттел, мугIарерча коммунисташа а. Кхыметтел парте боацараша а къоабалдеш дувцар коммунистий, шоашa цхьана къахьегаши шоаш лоархIаши болча новкъостий гIулакхаш.

Цул тIехьагIа денз дIа каст-каста язде болабелар тхога ни. Мовлаев, А. С. Дружинин, Х. Элимбаев, З. И. Шамурзаев, Г. Гебертуев, кхыбараш.

Газета тIа цIенхаштта, корта бола къамаьл хилар комсомолкас педучилищерча дешархочо З. Умаровай «Со дына духьала я», Арсанукаева Амината «Хетаргахьа доаца истореш», «БоккхагIбарий культ — ширача замах юхедиса зулам», Джалкински юрта Совета тIема-учетни истола начальника А. Исмаиловай «Шоай кхела лай хила, кхалнах!» яха статьяш кепатеха араяьнначул тIехьагIа.

Цунах вывод е хала дац: журналистий декхар вахар хьинарегIа теркалдар, гоннахьа хулаш йола процессаш дикагIа Iомаяр, къахьегамхошта дагадоахкаш дола дешаш майрра гIеттадар.

«Красное знамя» яхача газета редакце лелаю газетага гIолла тайп-тайпарча дешаех лаьца из дешарашка кхайкарат цар, газет дешараша кхухьийтача письмой подборкаши бIарчча оагIоши, конкурсий объявленеш кепаеттар, газет дешарашна дIа-юха письмош кхахьийтар, газетага гIолла царца анкеташ уттаяр, рабселькорий рейдаш яр, къаьстта а юртбоахама техника бIаьстан юкъерча балхашта кийчъечеч ялаташ чуэцачей хана, обществени хьажараш вIаштIехьдахар, газет дешарий хаттараштa обществана лоархIам бола консультацеш телар санна йола рабселькорий мугIараш шердара новкъостал ду формаш а, и. кх. дI.

БIарчча хьанийцача цу бергачa балхо редакцена новкъостал даьд хIанзле а 200 саг гаргга авторски актив а царех 20 саг гаргга штате боаца корреспонденташ а вIашагIтоха.

ДукхагIеи тайп - тайпареи да хIанз газето дувцаш дола дешаш болхлойи юрташкареи корреспонденташ гоннахьа дукхагIа хилар бахьан долаш. Цунга хьежжа наькха санна дукхагIа хинпад тIадоагIа письмош. 1968 шераца нийсдича газет дешараша редакцега кхахьийта письмош шоззa дукхагIа хилар 1973 шера, хIаьта пятилетка диъ-лагIча шера хIара бетта-бетта 150 хIана эцац аьнна письмош эц редакце, хIаьта царех дукхагIдараш газета тIа ара а дувл.

«Красное знамя» яхача газета оагIош тIа бетта-бетта массехк материал кепатох газета дикагIболча активистий: № 116 йолча юкъерча машинанакъа школа культурно - кхетама балха директора заместитела В. К. Литвиновас, локомотивни депо физкультура методиста Л. Г. Чеснокова, автоколонна механика М. Абзотова, юрта боахама управлене керттерча зоотехника И. П. Лютерова, педучилища студента Х. Насуханова, хьехархочун Б. Т. Ковальковске, «Степной» совхоза болхлочо В. Сайдал-Алиева, «Дружба» совхоза болхлочо Б. Богдова, локомотивни депо слесара А. Л. Склярова, агронома Е. С. Кулаковас, культотдела инспектора С. Болдырьковас, Гудермесски районаца яхь лелаеча Дагестански АССР Хасав - Юртовски районерча Г. Зулимова, дукхха иттaш болча кхычар.

Активистех тха редакце балха хьачувенав Х. Акбиеви В. Астахови.

Газета редакце дIахо а шийн из кхоачар дергда болхлойи юрташкареи корреспонденташ тIа-тIа дукхагIа хилийтара, царна газетни говзал Iомаяра.

Н. ЗАЗДРАВНЫЙ,
«Красное знамя» яхача Гудермесски городской газета редактор.

Оаха яздаьчун лерагIа

«Теша безам ба» иштта корта а болаш рейдови бригада материал кепатехаяр укх шера 21 марта арадаьннача «Сердало» газета тIа. Малгобекски района юрта боахама цхьадолча боахамашкара ялат дIадувча балхашка нийсденна кхоачамбоацараш дувцаш яр из. Цу гIулакхах укх тайпара язду редакцега Малгобекски горисполкома председатела нов. Яндиева:

— Укх шера 21 марта арадаьннача «Сердало» газета тIа тха района боахамашка ялат дIадувча гучадаьнна кхоачамбоацараш дийцад «Кавказ» колхоза правленеи совхозий специалисташа, бригадай а отделеней а кулгалхоша дакъа лоацаш хиннача совещанеи. Цу тIа дувцаш мел хинна кхоачамбоацараш дIадаьхад. Ерригача кхашкарча станашта кIир тохаш а кхы мел эшар деш а лостам баьб. Ерригача бригадашка дика болх ховш бола повараш а оттабаь массанахьа лерттIа кхача кийчбу механизаторашта. КПСС ЦК (1973 шера) декабрьски Пленумо а 1974 шера хьалхашка латтача декхараша а дIадехкача тайпара кердаьккхай хьоккама агитаци.

Ерригача бригадай а отделеней а къахьегамхошта дIайовзийтай 1974 шера йола производствени программа. Района совхозашеи колхозои тIанийцад социалистически декхараш, вIаштIехьдаьккхад хьалхе лелаераш моральни а материальни а гIулакхашца белгалбоахилга.

* * *

Назрановски района «Октябра 40 шу» совхоза парткома секретара нов. Арчакова а иштта жоп дийтад тхога:

— Укх шера 6 марта совхоза парткома заседане йийцай 26 феврале «Сердало» газето «Кхоачамбоацараш дIадаха деза» аьнна кепатеха хинна корреспонденци. Цу тIа дувцаш кхоачамбоацараш боахаме цу хана долаш хинна хилар бакъдолга дIахойт оаха. XIанз цIеи даь дIадаьхад уж. Бокъонца вIаштIехьдаьхад дояркашта, скотникашта, берригача хьайбаш лелaдерашта юкъе социалистически яхь йоаржаяра, уж материальни Iалашбара. ТIой-Юртарча шурий-товарни ферме хий хургдола, гойтара агитаци кердаяккхара гIулакхаш.

1974 шера хьалхарча квартале хьайбай продукташ яхара а уж паччахьалкхенга йоахара а дола шоай социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдаьд совхоза хьайбаш леладераша.

Хьайбай продукташ дукхагIа ахарах, Iаьсий кIезигагIа дойтарах районе йоаржаьна социалистически яхье, халъха боахама планаш дулха — 121 процент, шурийна — 125 процент кхоачаш а еш, хьалхара моттиг яьккхар совхоза коллективо. Уж толамаш дахарах КПСС Назрановски райкомеи райисполкомеи карара нара тела. Цхьа байракх еннай тхона. XIаьта района Сийлен доска тIа яьзай хьалха латта Долакх-Юртарча, ТIой-Юртарча фермай коллективаш.

ТАХАНАРЧА ВАХАРО ДIАМАДЕХХА

Дукха ха я аз «Сердало» газет язду а деша а. Укх тIехьарча шерашка дикагIа хиннаб цун чулоацам, бIаьхийгIа хиннаб мотт. Иштта сай дего къоабал а деш белгалду аз дIаяхача замах юхедисача волча гIулакхашцара къовсам газето шерагIа боаржабар, республика промышленность, юрта боахама, культурни вахар дикагIа хьахьокхар.

Цунна цхьана са безам ба газета балха нийслуча кхоачамбоацарех дувца а. Цхьан хана газета бахлагIча оагIув тIа «Юв» яхача рубрикана кIала каст-каста критически материалаш араюлар. Аз чIоагIа сакъердалуш ешар уж, ирем кхоачамбоацарашта меттахьа тохаши уж хиларах. Газета оагIош тIара из рубрика дIаяьнна новкъа хет сона. КIезига кепатох газето таханарча вахаре нийслуш долча кхоачамбоацарех, вайна дегIаахa новкъарле еох. XIаьта уж хIамаш халахете а долаш ма дий.

КIезига араювл газета оагIонаш тIа низ хьинари ца кхоаеш халкъа боахама рузкъа хьакхолларех язъяь очеркаши зарисовкаши. Вешта аьлча, тахан сона хилча ловр фуд аьлча, из да республика халкъа боахам дегIакхувлача къахьегамхошта карагIдувла дика гIулакхаши царна новкъарле ю кхоачамбоацараши газето кIоаргагIа хьахьокхар, кхоачамбоацарашта-духьала къовсам ирагIа лоаттабар. Цу даькъе газета кайлар лов сона.

Л. ШАДИЕВА,
А. П. Чехова цIерагIча республикански библиотека йоккхагIа йола библиотекарь.

Язде волавенна дукха ха еце а газет дешарий чIоагIа уйла тIаргIоргйолаш безаме язъяь хул «Малгобекнефть» НГДУ машиниста гIончалла болх беш волча М. И. Гуноева материалаш. Заметкаш, корреспонденцеш язъяь ца Iеш шоай производстве хьаьнала къахьегараш бувцаш кIоаргга чулоацам болаш зарисовкаш язъю цо.

Белгалъяккха мегаргйолаш дика я «Къахьегама ветеран» аьнна корта а болаш укх шера январь бетта газето кепатеха цун зарисовка.

Дика кхоачашду нов. Гуноева «Сердало» газета болхлоша сихха материал язъяра шийна тIаднлла декхар. Цудухьа оаха тхоай дикагIболча рабселькорех лоархI из.

Производства хьаштащца айхха бувзам болаш

ВорхIагIа шу да Грознерча швейни производствени объединене дукха тираж йола газет арадувла. Доккхий декхараш хьалхашка латт болхлой газета. «Швейника» дешарашта дIадовзийт йоккхача коллектива вахар, предприяте производствени декхараш, хьалха латтарий балха опыт, брак ерашца, балха тIехьабувларашца, кхыдолча кхоачамбоацарашца къовсам лоаттабу. XIаьта кхетаданза даргдоацаш ма дий дукхача яздерий актива, обществени организацей новкъосталша мара уж доккхий декхараш толамца кхоачашде вIаштIехьаргдоацилга.

Газета балха цахаддаш гIо ду объединене партийни комитето.

Газета тIа каст-каста араювл «Байракх лелаераш» яха рубрика. Цун кIал кепаетт балха хьалхе лелаерех лаьца корреспонденцеш, зарисовкаш, заметкаш. Производстве хьалхе лелаераш белгалбаьха па Iеш, къахьегамхой керда толамаш дахара тIахьехаш хул уж материалаш. «Швейника» тIехьарча номерашка кепатехай пхе шера план кхаь шера кхоачашъярах орден луш Даьхено боккха мах баьча швеямотористка Шиповская Валентинайна, дика мастер а производства организатор а йолча Даннлюк Зоя Павловнайна карагIдувлача дикача хIамaех дувца корреспонденцеш.

Хьалхле лелаерашта карагIдаьнна моллагIа дикадар ерригача коллективана дIадовзийта гIерт тха дукха тираж йола газет.

Къахьегама ЦIеча Байракха орден лелаеча Яковлевски льнокомбината ткачихас А. В. Смирновас «Продукци дика ешн къахьегама овсарле лакха йолеи бригада» яха цIи яккхара тIахьехаш кхо шу хьалха дIадоладаь гIулакх дика хьалъаьцар тха объединене болхлоша. Цу хана денз «Швейника» оагIонаш тIа кепаетт из болам шерра хьал а лаьца Н. Бондаренкай, Е. Котаревай, К. Николенкай, Л. Печенюккай, Р. Жильцовай бригадашта карагIдаьнна дика дараш дувца материалаш. Къонача болхлошта из боккхачи маьхера болам дика дIабовзийта а лерттIа пайда эца а вIаштIехьдаьлар № 4 йолча цехе. Иштта Социалистически Къахьегама Турпала М. П. Ушаковай, А. И. Спиченкай, А. Мирзоина къахьегама опыт дIайоаржаеш а дикка болх баьб тха «Швейника» штате йоацача творчески коллективо.

Объединене чуйоагIача къаьст - къаьстача коллективашта хетаяь бIарчча номераш арахеца а вIаштIехьдаьннад тха.

Вайна ховча тайпара, йоккхача актива новкъосталца мара дулургдац уж дерригa хIамаш цудухьа шийн рабкорий мугIараш ди тIехьа шердеш, царца шерра бувзам болаш да «Швейник» газет.

Т. КОМПАНИЕЦ,
«Швейник» яхача газета редактор.

САГА КЪОНАЛ... 80 ШУ ДАЬЛЧА А?

Сага вахар юкъера лаьрхIача 200 шерага кхаччалца дIаьхде...—иштта декхар оттадаьд цу даькъе тохкамаш деш болча мичиганск университета Iилмахоша шоашта хьалхашка. Царна хетачох, сагага хьинаре къахьегалургда кхыметтел 150 шу даьлча а, хIаьта 80 шу даьннача хана дIатIахьежача а къона хургва из.

Шин тайпарча хьисапагIа сага дегIацара температура массехк градус лохъяр дукха из нийсъеш йолча керта хьаь участкан воздействи ергйола препарат кийчъеш я профессор Берцет Розенберг керте латта Iилмахой группа. Тохкамхоша йоах, термодинамика законегIа сага дегIацара температура лохъяро шортъергъя къалуш йола организм, хадIаяхарца хулача хувцамашца дувзаденна хулача лазарашта дикагIа духьалъотталургъя из.

Б. Розенберга йоах, сага дегIацара температура дукха совгIа-эшашаIга йоацаш шиъи ахи градус лохъяро цу сахьате йиш хулийтаргъя сага организма вахар 100 шерага кхачалца, хIаьта 6 градус из лохйича 200 шера кхаччалца дIаьхде.

Вахар дIаьхдара хIанзле а садоахкачъ хIамашта опыташ яьй Iилмахоша, хIаьта хIанз дехкашта опыташ еш ба. Царна хетачох, укх гаргтарча 10 шера хьаяь яла мегаш я сага мегаргйола температура лохъергйола препараташ.

А. БОБИКОВ,
ТАСС корреспондент.
НЬЮ-ЙОРК.

ХАЛКЪИЙ ДОТТАГIАЛА ЛАРДА ТIА

КПСС XXIV съезда, цул тIехьарча ЦК пленумий, парте Нохч - ГIалгIай обкома Х а Малгобекски горкома XII а пленумий соцамаш кхоачаш а деш, тха районерча культура учрежденеша шоай берригача балха керттера декхар лоархI къахьегамхошта марксистско-ленински кхетам балар, цар вахаре коммунистически оамалаш гIулакхаши чIоагIдар, царна адамле а Iалам а дегIадара законаш довзийтар, дына а кхыча къаьнача замах юхедисача а зуламеча гIулакхий мааех уж мукъабахар.

Культура учрежденеша цу оагIорахьа беча берригача балха йоккха моттиг дIалоац наха Iаламах бола кхетам баларо. Укх тIехьарча хана юрташкарча культура учрежденеша дикка шербаьб Iаламах, космосах, кибернетиках, астрономех дола литература довзийтара болх. Ерригача культучрежденешка кийчъяьй атеиста уголокаш, хан-ханахьа кердача литературица Iалашъю уж. ЧIоагIбаьб Н. Мезенцева, А. Скворцова-Степанова, М. Гильзина, кхыбарий Iилман - материалистически кхетам луча книжкашцара болх.

СоагIапчен (юртарча культура ЦIен директор У. Корнгов, библиотека заведующи Л. Гетагажева) № 4 йолча совхозен (культура ЦIен директор Т. Балуева, библиотека заведующи нов. Абукарова) каст-каста чакхйоах Iалама къайленаш йовзийташ хаттарийн жопийн сайренаш, бусалба ды хьабаларах, цох а мархаш кхабарах а доалача зуламашта хетадаь къамаьлаш ду, наьха коммунистически кхетам чIоагIбара дола кхы гIулакхаш чакхдоах.

Дукха ха йоацаш Долакоарча культура ЦIени библиотекан болхлоша толамца чакхдаьккхар «ТIехьашкалувл Iаьржа Iиндоргlаш» яха дагахьара журнал. Цига дийцар мархаш кхоабаш а уж доаста денош дездеш а доалача зуламех. Гулбеннараш дика дIакхеташ лораца дийцар цига марха кхабарах наьха унахцIенонна доалача зенах.

Иштта дика, массане теркам тIаозаш чакхдаьлар городерча № 1 йолча библиотека болхлоша кийчдаь Н. Коперниках дола «ХIаьта а лаьтта-м кхеста» яха дагахьара журнал «Ингушский» совхоза хьакхарч кхоабача ферме а. Цига хьайбаш леладерашта дийцар Н. Коперника вахарах, Малха гонахьа а шиъ соана тIа а лаьтта кхесташ хиларах, из бахьан долаш ди-бийса, шера ханаш хулаш хиларах, космос караерзаеш советски Iилман техникан даьхача толамех.

«Iилманна тIехьара, дына духьалара къовсамхой» яха дагахьара журнал чакхдаьккхар Вознесенскерча культура ЦIени библиотекан болхлоша колхоза цхьоалагIча бригада болхлошта юкъе. Цига гулбеннарашта дийцар Н. Коперника, Джордано Бруной деналерча гIулакхех, эггара хьалхарча эрсий Iилмахочох М. Ломоносовах, саго космос караерзаярах.

250 саг вар Инаркъерча клубен, библиотекан, юртарча школа хьехархошен кийчдаьча «Космосо хоам бу: сигала даьла ва» яхача дагахьарча журналага ладувгIаш. Журнала хьалхарча оагIон тIа царна дийцар дунен Iаламах, цун законех, къайленех. «Космосо хоам бу: сигала даьла ва» яхача цун шоллагIча оагIон тIа дар саго космос караерзаеш даьхача Iалаьмате доккхийча толамех. «ГIурба дара цIей хьадаларах» яхаш яр журнала кхоалагIа оагIув. Цо гулбеннарашта довзийтар гIурбаш дарах доала зулам.

«Искусствои дын» яха журнала йиълагIа оагIув яр эрсий художникий В. В. Верещагина «Шушера дына процесси» (1865 ш.)». «Жовхьара маьждиг» (1874 ш.), Н. Н. Никитина «Хатски трагеди» (1921 ш.) яхача сурташца дына чулоацами цун зуламе йиргIа гIулакхаши гойташ.

Цу тайпара дагахьара журналаш чIоагIа пайдане да наьха материалистически кхетам чIоагIбара, цар коммунистически сакхетам лакхбара, уж тIехьадисача, зуламеча дына гIулакхех мукъабахара.

10 къамах нак ба районерча культучрежденей болхлошта юкъе. Барт-цхьоагIо йолча цхьан дезале вIашагIкхийтта, бахархой культурни боарам лакхбара берриге шоай низ дIалуш къахьег цар. Къахьегамхошта юкъе беш бола берриге болх халкъий доттагIала ларда тIа лелабу районерча культболхлоша.

Царна новкъостала, балха лостам балара хIара бетта цкъа семинараш чакхйоах культура городской отдело. Уж семинараш хул юрташкарча клубашка, библиотекашка. Баьча балха итогаш ярал, карагIдаьнна дикадараш, балха нийсденна кхоачамбоацараш къоастадарал совгIа, культура болхлой юкъара кхетам шербара йола лекцеш еш, лоархIамера балха оагIонаш ювц цу семинарашка. Иштта, культура болхлошта йийшай «ХIанзарча хана дунен кагирхой болам», «Советски халкъ — керда исторически ноахал», «Дуккхача къамех долча Нохч-ГIалгIайчен халкъа доттагIала хьасташ», «Советски социалистически культура интернациональни чулоацам» яха а кхыйола а лекцеш.

ХIанз юрташкарча культучрежденей болхлой каст-каста хул бIаьстан балхаш деш бола механизатораш болча хьоашалгIа. Цига цар дувц каста СССР Лакхехьарча Совете хургдолча хоржамех, комсомола XVII съездах, кагирхой Коммунистически Союза истори, чакхдоах харжархой депутаташца, кагирхой комсомола ветеранашца вIашагIкхетилга. Болх беш я клубийи библиотекайи болхлой юкъе а болаш вIашагIъехка агитбригадаш.

М. ПУЩИНА,
МагIалбика городской культура отдела заведующи.

Цхьа шу гаргга ха яьккхар Грозненски № 2 йолча гастронома ремонт еш. ЦхьоалагIча мая реконструкци чакх а яьнна, шерра наIараш хьайийлла безаме эцархой тIаийцар тика продавецаша. Наха эшаш мел долла товараш бIарг тIаоттаргболчча гастрономерча ялх отделе дIаоттадаь латт. Ши цIей дар тика болхлой цу дийнахьа — ЦхьоалагIча майи тика хьайийлла дин. Уж деза денош даьъкъала дувцаш цар балха тIа кхайлар ловш ловцаш доах продавецашта шоашта товараш эца баьхкача наха.

Гастрономе болх беш я дулх, маьлх, чкъаьрий, хиши сокаши доххен, гастрономически, бакалейно-кондитерскии отделаш. Эпархой дукха очередагIа ца латтийтара товараш массайолча отделашка дика нийсдаь дIа-юха дийкъад. Масала чкъаьрий дохкача отделе дIаденнад къаракъи чхьагIари.

Подвалашкара товараш тика отделашка хьалчукхухьа болх аттача баккхара шиъ лифт оттаьй, кхоалагIйола лифт оттаяь йоалаш латт. 500 килограмм хьалъайе низ болаш я царех хIараир. 40 тайпара керда технологически оборудовани, холодильникаш, феца тика ерригa помещенеш йIоахъергйолаш калорифераш оттаяьй. Реконструкци яьй ерригача подвальни помещенешта, хIаьта капитальни ремонт яь дика кийчъяьй складаш. Эцархоша очереде латташ йоаккха ха кIезигьяра гастрономерча пхе кассе нахаддаш болх беш ба йоккха опыт йола кассираш.

— Вай республикерча хозагIйолча тикех цаI хиннай тха тиках реконструкци яьчул тIехьагIа, — йоах тика директора Х. Дидигова. Хьалха дIадахача шера хинначул дикка дукхагIа хилийта лерхI цар товарооборот а. 1970 шера кхоъ-ах миллион сома маьха товарооборот хиннаяле, хIанзчул тIехьагIарча хIара шера пхе миллиона сома маьха товарооборот хилийта лерхI цар. Белгалбаьнна дика дуккхача хана деиз тика чу къахьегаш ба продавецаш Беков Руслан, Белик Аркадий, Хамхоева Люба, Джунидова Яха, кассираш Абубакарова Мария, Евлоева Лейла, технически болхлой Цигарова Халисат, Анзорова Ася, кхы дуккха бараш.

СУРТА ТIА: продавец Л. Хамхоева, технически болхло А. Анзорова.

И. IIЛИЕВА сурт.

ФЕ ХИЛА

ТIеххьарча хана наькъашка дукха гIашлой лозабу. Уж хатараш хилара бехке ба гIашлой шоаш а водителаш а.

Сарахьа, Дошлакхий-Юрта тIо наькъа йисте гIолла хьавоагIар массехк зIамига саг. Белаш, беглаш беш, каст-каста автомобилаш дIа-юха тIехлелхача наькъа тIа майрра цкъаза дIатIа а бувлаш боагIар уж. Цу сайрийна, 28 апреле, цхьанна хIамана сагота боацаш, автомобильни кхерам вIалла боацаш, движене бокъонаш а лорае ца езаш санна хетар царна.

Хьан я ца ховш йола машина тIакхийттар цу сайрийна царна юкъе хиннача 22 шу даьннача Мальсагов Султана. Хиннача човнех Султан велар. Автомобиль къайлаяьлар, юха а ца соцаш.

Пхьилекъонгий-Юрта ийс шу даьнна дешархо йийра «Нечнигстройтранс» водителa У. Чапиева.

Герменчук яхача юрта № 1737 автоколонна водитела Ш. Обуева шин автомобиль тIа а теха хала човнаш йир дешархочоа Шамсуева Розайна.

Каст-каста авареш ю юрта боахама транспорта тIарча водителаша. «Ассиновский» совхозерча трактора водитела Б. Кутозова наькъа бокъонаш лора ца яр бахьан долаш легкови автомобилаца вIашагIкхийттар. Шин сага човнаш хилар.

Иштта авари йир «Сельхозтехника» Ведениски отделене шофера И. Бальсагурова а.

Тайп-тайпара авареш яьй № 1572 автоколонна шофера М. Зудиева, шин автомобиль йолча В. Погосова, ХХ партсъезда цIерагIча колхоза шофера Н. Золотова, иштта кхычар а.

Укх кIира еррига а 38 авари яьй, кхо саг веннав, 34 сага човнаш яьй.

А. ЧЕБУШЕВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

БЕРАШТА ХЬЕХАР — СИЙДОЛА ГIУЛАКХ

Назрановски районерча дуккхача къахьегамхошта дика йовзаш я массехк итташ шераш берашта дешар хьехаран кхетам баларан дIадевна йола Беркинхаева Мусий Евдокия, Нохч - ГIалгIай АССР школа заслуженни хьехархо. ТIом болаьбеннача юххье шин вахар халкъа образоване гIулакха хетаде лаьрхIар Беркинхаева Евдокияс. Дийтта шу даьннача хана пионервожати хул цунах Кустанайски областерча Иосык яхача юрта. Юххьанцарча класашка хьехаш йолча хана хьехархой институте деша яхар из.

Къоначa хьехархочун дIахорча шерашка гIулакхаш тоадаларах аьттув баьккхар берашта хьехам балара гIулакх дукхадезаденна из хиларо. Укх тIеххьарча 15 шера Назрановски районе болх беш я Е. Беркинхаева. Укхаза а цун дег чу дика гIулакх массеза а санна, берашта хьехнигда. «Хала» бераш оадараш кIезига нийсденнадац цун наькъа тIа. Цудухьа уж бераш дайна хьехархочо бIарг локхаш хиннад, царца хIаранеца къаьстта къаьста занятеш яьй, цар даьшца-ноаношца болх чакхбаьнначул тIехьагIа бесеташ яьй берашта кхетам балар нийсагIа мишта хургда хойташ. Цудухьа хIанз уж бераш дешара дукхагIа уйла тIайохийташ да.

Е. Беркинхаевай гIулакхаш школерча цхьан балхаца чакхдоалаш дац. Дукхха шераш хьалхагIа деиз детсадашка а ухаш, цига эуа цо хургбола «шиъ» дешархой, даьшца-ноаношца къамаьлаш ду, детсадерча къоначa воспитателашта доккха практически новкъостал ду.

— Школе хул хьалхагIа из йистеяьккхараш. Царна массаза а хов, педагога шоашкара фу эш. Шоаш хьоашалгIа баьхкача цу сахьате школьни гIулакхех чубол уж, гIад а бахе дуац шоай дешарах, гIулакхех, професси харжара берашта новкъостал дарах. ТIаккха зехьа дайналац-кх хIаьта наьсархошта зIамига болча хана деиз новкъосташха, кагегIбарашта хьалхара бокхагIчар бехктокхам хургболаш хьехам балар. «ЦаI массанена тIехьа, массава а цхьаннена тIехьа» яха девиз укхаза йиэза кхоачашъеш я. Из да Беркинхаеваси цун коллегашен массе оагIорахьара беча хьехама балхах хьахиннар. ДоккхагIча ноахала когаметта хьаотта башха-дика тIехье я цо кхеер.

ХьалхагIа укхаза деша яьгIача Джамбулатова Тамарас из хьаьнала професси хьаийцай, институт йисте а яьккха хьалха хинна шин хьехархо йолча цу юкъерча школе хьехаа енай из. Шоашта хьехархочун професси а хержа город Гудермесе деша бахаб Семенихина Наташен Шевяхова Татьяней. Из школа йистеяьккха Хаэбиев Хьасан город Калинине индустриальни техникум а яьккха, Назране юха а вена ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» заводе болх беш ва. Школа йистеяьккха дуккха мехкарий Назрановски трикотажни фабрике болх беш, музыкальни училищашка дешаш ба. Бийца а варгвий уж цхьан хана Е. Беркинхаевас мел хьийха нахI

ХIанз цар массале а дег тIара баркал оал цунна шоаш нийсача наькъа тIа бахарах, бокъонца долча вахарга бода никъ лаха шоашта новкъостал дарах. ХIанз цхьаккха деза ди дIадодац из даькъала ювцаш телеграмма, открытка ца доагIаш, хIаьта по уж ше хьийхавий деза совгIаташ санна лорадеш а доададу. Дог айлу цун, бIарг сийрдабоал шийга царгара телеграмма е открытка кхаьчача.

Евдокия Мусиевна массава а кхувш йоагIача тIехьен кхоаней уйла еш хиннай, цунна хьехачи кхетам лучей шийна карагIдувлача хIамай дукха терко яьяц цо. ХIанз шин сменагIа болх беш ше йоллашехьа а, ха корайоагIа цунна хIаранеца къаьст-къаьста занятеш е, даьшца-ноаношца къамаьл де, кхайке ветеранаш а боалабий школе вIашагIкхетараш чакхдаха.

Цхьабакъда педагогически декхар цхьа никъ болаш хинна Iац. Гражданственность хургйолаш берашта кхетам балар цун цхьа оагIув мара яц. Цхьаькха оагIув — дешар хьехилга. Цудухьа массехк шу хьалхагIа деиз цун группе дац дисциплина йоацараш меттел, дешарах кхеташ доаца а бераш. Цудухьа вIалла хала а доацаш кердача программех дешар дIадоладе йиш хилар укхаза хьехархочун а дешархой а.

Къахьегама денал — иштта аьннад хьаьналча наьха, дешархой абата хьалхарча алапашкара болабаь атом, космос, электроника йовзарга кхачалца знаней наькъагIа бугаш болча наьха, даьй сийлахь доккха гIулакх дизза дIакхухьаргдолаш берашта хьехам телача. Даьхе дуккхаезаргйола сийг цар дег чу лоаттабаьча, цIи — хьехархо йолча наьха гIулакхах.

Иштта деналера гIулакх карагIдаьннад республика заслуженни хьехархочоа — Евдокия Мусиевна Беркинхаевайна а.

А. САГОВ,
тха соб. корр.

Вахар иразе хилда

ЧIоагIа дог-уйла гIоздаьнна ба укх денешка Грозненски аэропорта авиатораш. ТолашагIа болча авиаторий 53 дезало керда квартираш хьаийцай. ЦхьоалагIа май хьатIакхоачаш. Царох ба юртбоахама авиаце экипажий командираш В. Бабаскин, А. Дарсигов, И. Лавренев, Р. Дадагов, Г. Северов, кхыбараш. Уж баха хайшаб шиъи кхоъи цIа долча кердача квартирашка.

Ташкала яхача поселке авиатороашта лаьрхIа цIа хьаллеш дика къахьийгар 8-гIа гIишлоймонтажни управлене гIишлошъераша Къаьстта белгалъяьнна болх бир Сидоренко Василен Васильченко Валентинен кулгалдеча отделочникий бригадаша.

Вахар иразе хилда шун, аьнна ловца баккха лов кердача цIеношка баха хайшарашта.

ИИЪЛАГIА ТУР

2-ча мае йиълагIча туре Йошкар-Ола городе Грозненски «Терек» лайзар цигарча «Спартак» командаца. Счет 1:1 йолаш чакхъяьлар из матч.

Цу дийнахьа Казань городе моттигерча «Рубин» командаца лайзар Махачкала городера «Динамо». Укхаза а матч чакхъяьлар счет 1:1 йолаш.

Яккха йиш йолча бархIнех ялх очко я «Терека».

Т. КРУНУРОВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Гележе бода никъ

Тахан къилбаседа - малхбузенгахьа, Мукъаьяккхача Гвинея-Бисау Республика территоре тIа гIолла кIоаргга чудолх тхо. Тхона хьалхабаьнна боагIача новкъосташа аьлар, ши сахьат даьннача гIолла хьалха Гележ яха португальски база хиннача дIаяхьачача бIаргагургда вайна ПАИГК подразделенерзашцарча низий подразделенеша тIехдика операци чакхъяьккхачул тIехьагIа цу цитаделах юхейисар фий.

Низ бола грузовик тайжжа дIайолалу. Водитело лампаш геттара сийрда а яьхе, цIаьхха сихъю из. ХьунагIарча шерача наькъа тIа доал тхо. ХьалхагIа массе метте, португальций кара хинна Гележе дIакхачалца минаш ехха хиннаб из. ХьалхагIа Iалаьмате гаьна гIолла го а баьккхе, хьуна юкъерча такилгашкей ушалийлей гIолла 9—10 сахьата гIаш аха везаш хулар. Герз, тIема кхоачам, продовольстви шоашта гu а ехке кхухьар бIухоша. Цу тIема базо колонизаторашка йиш хулийтар мехка къулбехьарча дерригача наькъаштен шоссенен тIахьожам лоаттабе а къилбаседенгахьа долха эггара гаргагIа дола наькъаш лораде а.

...Нийлхъяла йоляенна африкански хьу юха а листлу, наькъа йисте хьатIаотташ ягIа гаьнаши кIотаргаши, цудухьа наг-нагахьа грузовика кабина тIа гIолла хьокхалу кIарцхал дола галг е сома ткъовронг. Тхоца цхьана воагIа цхьа ткъаьх бIухо — царех цхьабараш кIийленаш лийца багIача новкъостий когаметта Iоховша безаш ба, шоллагIбараш шоай подразделенешка юхаболх, кхоалагIбараш тхоца дIахо боагIаргба. Еррига моттиг сийрдаяьккха хьеж сигалара бIаргча бутт.

Иштта хIана цо сийрдайоах партизански мино эккхийта наькъа йисте уллача португальски тIема машина гаргаш. Наькъа йисте наг-нагахьа нийслу оалаш а тIехьа херцаяь гаьнаши кIоарга къоаргаши. Уж я патриотий эскара транспорт хийцца ца лелийтар духьа португальски авиаце наькъа хьежаяьча бомбай лараш.

Юкъ-юкъе юхасец грузовик, наькъа тIа бувл патрульни отрядашцарен хьуна юкъе кIийленаш лийца багIен бIухой. Шоферица кердадараш дIа-юха а аьнна, кузов чу багIача шоашта бовзарашца дахар-денар а дийца, тха никъ дика а бийце, гIар-тата доацаш хьуна юкъе къайлабоал уж, хIаьта тха машин дIахо йода.

Юххера а хьу кхоачалу, шаьрача ара гIолла дIахьед машин. УрагIдагIача бIоагIашта, бетона гаргашта тIаоттфарай сердал, дехьа тIехьашкахьара дохадаь гIирсаш сийрда а доахаш. Тхона аьрда оагIорахьа, шовзткъа метр хургйолаш, кхы гIоттарг а йоацаш «Iоессар» португальски самолет-разведчик. Iаьржа боадош санна гаьна йоацаш ягIа ахаш йохаь доташ. Кхы хIама яц, гучох, йохаюлургъяц яхаш португальцаша йийцача къулбехьарча «чIоагIаленах» хIанз юхейисар.

Из, белгтала, я а яр колонизаторий йоккхагIйолча тIема базаех цаI. ГIашлой массехк ротах, артиллере подразделенеех, танкаех латташ яр цун гарнизон. Эттара чIоагIагIа бола низ бар къаьсттача гIулакхашта лаьрхIа хинна бIун отряд. «Гринос» аьнна шийх цIи тилла йолча цо юрташка бахача маьрщача наха зуламаш дора, карательни операцеш ше чакхйоахача хана Iалаьмате йоккха къизал а гойташ. Цхьабакъда португальски экспедиционни корпуса из «элита» а духьаллоаттаялан зар шоай са дехка тIатеIача, Гележ хьаяккхара операци чакхъяккхара тIехдика кийчбеннача ПАИГК бIухошта. «Амилкар Кабрал» яхаш колони цIи а йолаш йола операци биззача толамца чакхъяьлар. Патриоташа хьадаьккхар дуккха тайп-тайпара герз, еррига а хIана яц аьнна йола тIема техника, йоккха радиостанци. Патриотически низий регулярни эскара командоване бе даьхкар колонизаторий къайлагIара лоархIаме документаш.

Вс. ШИШКОВСКИЙ,
АПН корр.

Конакри.

ИНДЕРА ХОАМАШ

IИЛМА ДАЬКЪЕ ЦХЬАНА ЛЕЛАДУ ГIУЛАКХАШ

Шерагара-шерага шерлу цхьанз леладу индийско-советски Iилмани культурни гIулакхаш. Инден СССР-он цхьана леладу гIулакхаш толаме дегIаух ядерни физика, геологи, гуманитарни Iилмаш, образовани санна долча доакъошка. Исторически Iилмашка къаьстта уйла тIаяхийта лерхI империализман колониализман проблемашта цхьана тохкамаш дара. Специалисташ дукхагIа дIа-юха ухийтаргба иштта лингвистика даькъе а.

СОВЕТСКИ ФИЛЬМАЙ ТОЛАМ

Советски фильмай фестиваль индийски столицера йоаллашехьа а толаме чакхъяьлар Индекхыча городашка а, цу даькъе Калькутте а Мадрасе а. Цигарча критикаша белгалйоах «Зулам дари таIазар дари», «Iуйренаш-м сатийна я укхаза...», «Даьссаг», «ЦIи юхатохар», «Iаьржа малх», «Солярис» яхача фильмай гуманизми лакха художественни боарами. Киноведашта хетачох, советски киноискусства белгалагIа йола оагIош я чулоацам кIоарген идейни лостам къоастамболаши уж хилар.

ХЬАЙБАШТА НОВКЪОСТАЛА

Наггахьа мара ца нийслуш дола хьайбаш лорадара программа чакхйоаккхаш да индийски Iаьдалаш. ЦIокъаш, носорогаш, ломаш, къоарза саьрч, хьайбай дунен кхыдола викалаш доадеш цIендаь дIа ца далахийта гIерт уж. Къаьстта дика чакхйоалаш я «Тигр» яха операци. Из дIайолаяьча хана деиз цIокъарч лелача ерригача бархxIе а заповедникера цхьаккха хоам хиннабац уж доврах е цариз браконьерство леларах.

Наггахьа мара ца нийслуча хьайбашта новкъостал дара программа чакхйоаккхача шоашкара дакъа лаьцар дунен тайп-тайпарча мехкашкарча эзараш бераша, укх шера марте индийски столице хиннача, наггахьа мара ца нийслуча оакхарийи оалхазарийи сурт дикагIа хьан дулл хьажа кхайкаяьча конкурсе дакъа лаьцараша. ДикагIдола ткъо сурт хургда дийна Iалам лорадеча Дунен халкъашта юкъерча фондо арахецаргйолча почтови маркай сереца. Маркаш ехка хьатIа мел доагIа ахча — хIаьта уж миллион доллар гарггарча маьха арахеца лерхI, — планетерча хьайбай дунен чу наггахьа мара ца нийслу викалаш кIалхарбахара тIаерзаяь операци дIахо чакхъяккхарга дохийтаргда.

В. ТРУБНИКОВ,
АПН соб. корр.

ФРГ. Мехка доал деча гIоэзрий а гражданий а чIоагIа безам тIабахаб Дюссельдорфе эггара хьалха хьайийллача Советски Союза торгово-промышленни выставкана.

СУРТА ТIА: советски автомобилестроене продукце стенд.

В. ГУСТЯКОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

ТЕЛЕВИДЕНИ

5 май

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Дешархошта. Концерт. 10.00 — Босбола телевидени «Иллей хьехархо» яха художественни фильм. 11.20 — «Къонал эфире я». 15.10 — Передачай программа. 15.15 — Босбола телевидени. «Ялат кхедераш» яхача документальни фильма премьера. 16.00 — Вай Даьхен историн очеркаш. 17-ча бIаь шера эрсий культура. 16.30 — Шахматин школа. Разряднийн класс. 17.00 — «9-гIа бIаьсти» яха телевизионни очерк. 17.30 — Босбола телевидени. Берашта. «Говза кулгаш». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Тахан кепайоазон ди да. 18.45 — Босбола телевидени. Симонова стихех дола Блантера иллеш. 19.30 — Босбола телевидени. «Освобождение» яха киноэпопея. «Огненная дуга» яха 1-гIа фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Хоккейх йола СССР-а кубок. Инстеьлча — кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.05 — Телевизионни агитпункт. 18.15 — Киножурнал. 18.25 — «Нохч - ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.45 — Хоамаш, реклама. 18.50 — Документальни фильм. 19.00 — Советски кепайоазон Ди. 19.10 — Ах бIаь шера таьрахьаш. 1941-гIа шу, 1942-гIа шу.

6 май

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. «Хьайбай дунен тIа». 10.30 — «Са кхел» яха телевизионни художественни фильм. Хьалхара серн. 15.25 — Передачай программа. 16.00 — Босбола телевидени. «Шун семий беш». 16.30 — «Къонал эфире я». 16.40 — Литературин дешараш. 17.00 — Босбола телевидени. Илли хьоцара дIакъастаргдац. 17.30 — Босбола телевидени. Дешархошта. «Хьона, къонал». Передачана юкъе дикка лоьлаш ва Советски Союза шозза Турпал СССР летчик-космонавт Береговой. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Тамбовски областо встречни план кхоачашъеш латт. 19.00 — ВIухой заьках дола концерт. 19.30 — Босбола телевидени. «Освобождение» яха киноэпопея. «Прорыв» яха 2-гIа фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Къонабарий оазаш». Къонача иллалархой Ерригсоюзни телевизионни конкурс. 22.30 — Босбола телевидени. Спортивни дневник. 23.00 — Кердадараш. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

17.40 — Агитпункта лампаш (нохчий меттала). 17.50 — Документальни фильм. 18.00 — БIаьстан дениш кхоаб. Пятилетка дийлагIча шера хьийкъа ялат чудар. 18.10 — Берашта дола фильм. 18.20 — «Нохч - ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.40 — Телевизионни фильм. 18.50 — Литературни вIашагIкхетар (нохчий меттала). 19.00 — Киножурнал. 19.30 — «ХалагIа йолча моттиге дIагIо» яха кагирхошта йола передача. 19.40 — Ах бIаь шера таьрахьаш. «1943 шу». 20.30 — Литературни передача.

РАДИО

5 май

6.30 — «Юртара Iуйре». 6.45 — Хоамаши хаоттами. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Концерт (нохчий меттала). 8.40 — «Журналист» яха Гайсултанова книжка тIара дакъа (нохчий меттала). 16.00 — Тахан кепайоазон Ди да (гIалгIай меттала). 16.15 — «Лакхале» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 16.30 — Кепайоазон болхлошта дола концерт (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

6 май

6.30 — «Юртара вахар» (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаши хаоттами. 7.20 — Саг, автомобиль, никъ. 7.30 — Хаоттами музыкальни антракти. 8.25 — «Чапаев» яхача Фурманова книжка тIара дакъа (нохчий меттала). 8.40 — Ашараш. 8.45 — Къона тIехье (нохчий меттала). 15.15 — «Кагирхой вахар» яха радиовыпуск (нохчий меттала). 15.40 — Ашараш. 16.00 — Микрофона хьалхашка я Нохч-ГIалгIай телевиденен радиовещанен инструментальни ансамбль а солисташ а (нохчий меттала). 16.25 — «Вежарий социалистически мехкашца Советски Союза цхьана дIахьу экономически къахьегам» яха беседа (эрсий меттала). 16.40 — «Общество закони» яха радиожурнал (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

ДIАДОЛАДЕННАД 1974 ШЕРА II-ча АХ ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТА ЯЗЛУЛГА

Газета язлу бувзама ерригача отделенешка а промышленноста, транспорта, гIишлошъеча предприятешкарча, дешарэ заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учрежденешкарча, общественни организацешкарча кепайоазув доаржадеча общественни уполномоченнешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: 6 бетта — 1 сом и 56 кепиги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ 1974-ча ШЕРА ШОЛЛАГIЧА АХ ШЕРА «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬА ЯЗЛЕ!

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, йоачаи а йоацаш, малхбузехьара мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гIолла 22—26, Грозне 24—26 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу. Кхоанеи ломмеи хувцалуш морхаш а йолаш, лоадама йоачаи а йоацаш, беча оагIорахьара мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура бийсашка 6—11, денешка 18—23 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет эрадувя шинарен, эрен, шоаттен деношка.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

Заказ № 4393.